Aabenraa Kommune

Plan, Teknik & Miljø
Miljø
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf.: 7376 7676

Aabenraa Kommune
Digital annonce

Dato: 20-11-2026
Sagsnr.: 26/18121
Dok.løbenr.: 300826/26

Kontakt: Tina Ketelsen
Direkte tlf.: 2018 0873
E-mail: tket@aabenraa.dk

Miljøgodkendelse af husdyrbruget på Smedagervej 39, 6392 Bolderslev

Aabenraa Kommunes Team Miljø har den 20. november 2026 meddelt miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven[1] til husdyrbruget på Smedagervej 39, 6392 Bolderslev, matr. nr. 10, Smedager, Bjolderup.

Ejendommen meddeles miljøgodkendelse til følgende produktionsarealer, gulvtyper og dyretyper:

Stald	**Produktion**	**Staldstørrelse m²**	**Produktionsareal m²**
Kostald	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse.	3.161	205
	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal).		2.149
Ungdyr i lade	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse.	1.050	198
Foderlade	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse.	1.950	84
Kalvestald	Kalve (under 6 mdr.). Dybstrøelse.	370	248
I alt			2.884

Desuden meddeles der miljøgodkendelse til følgende eksisterende gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg samt øvrige tekniske anlæg:

- Ensilageplads på ca. 940 m²
- Ensilageplads på ca. 385 m²
- Indendørs ensilageplads på ca. 1.400 m² i foderladen
- Gyllebeholder på 1.750 m³ med et overfladeareal på 427 m²

[1] Lovbekendtgørelse nr. 1065 af 21. august 2025 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

- Gyllebeholder på 3.822 m^3 med et overfladeareal på 758 m^2
- Foderlade på ca. 1.950 m^2
- Lade på ca. 1.050 m^2
- Klovbeskæringshus på ca. 30 m^2 med tilhørende drivgang
- Mælketank sydvest for kostalden

Miljøgodkendelsen kan ses i sin helhed på de følgende sider.

Afgørelser efter husdyrbrugloven kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af:

- Afgørelsens adressat.
- Miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt.
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.
- Sundhedsstyrelsen.
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85.
- Lokale foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 86.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 87.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø-og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på kr. 900. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø-og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Aabenraa Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø-og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt den 20. november 2026 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest den 18. december 2026, der er dagen for klagefristens udløb.

Der kan i øvrigt henvises til miljøgodkendelsens afsnit C "Offentlighed og klagevejledning".

Miljøgodkendelse af husdyrbruget Smedagervej 39, 6392 Bolderslev

§ 16 a, stk. 1

Lovbekendtgørelse nr. 1065 af 21. august 2025 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Godkendelsesdato:
20. november 2026

Aabenraa Kommune
Plan, Teknik & Miljø
Team Miljø
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf. 73 76 76 76

Baggrund og læsevejledning

Kommunens afgørelse, vilkår der gælder for husdyrbruget samt de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, herunder klagevejledningen, og bilag kan læses i kapitel A, B, C og D.

Som følge af VVM-direktivet skal der ved ansøgning om miljøgodkendelse foretages en miljøkonsekvensvurdering, der er en proces, som bl.a. indebærer krav om inddragelse af offentligheden og udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport. Selve miljøkonsekvensrapporten kan læses i kapitel E. Kommunen skal stille de vilkår, der vurderes at være nødvendige for at sikre, at husdyrbruget ikke får væsentlig virkning på miljøet.

Husdyrbruget på Smedagervej 39, 6392 Bolderslev har en ammoniakemission på mere end 3.500 kg NH_3-N pr. år. Det har dermed en størrelse, der lovgivningsmæssigt er defineret som intensiv husdyrproduktion, der er VVM-pligtigt. Ansøgeren har ansvaret for at udarbejde miljøkonsekvensrapporten, og at miljøkonsekvensvurderingen er fuldstændig og af tilstrækkelig høj kvalitet i forhold til oplysninger om husdyrbruget og vurderinger af miljøpåvirkningerne. Den vedlagte miljøkonsekvensrapport er et resultat af dialog imellem ansøger og Aabenraa Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen. Miljøkonsekvensrapporten danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

Indholdsfortegnelse

A. Afgørelse 5
Baggrund og særkender for afgørelsen 7
Historik 7
Ansøgning 7
Landskabelige værdier og særkender 7
Erhvervsmæssigt nødvendigt 9
Begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav 9
Natur 9
Jord, grundvand og overfladevand 11
Lugtgener 12
Øvrige emissioner og gener 12
Bedste tilgængelig teknik (BAT) 14
Øvrige krav 14
Samlet vurdering 15
Lovgrundlag 15
Udnyttelsesfrist 16
Revurdering af miljøgodkendelsen 16
Retsbeskyttelse 16
Ophævelse af eksisterende godkendelse 16
Andre tilladelser og dispensationer 16
B. Vilkår for husdyrbruget 17
Afgørelse 17
Indretning og drift 17
Lugt 19
Øvrige emissioner og gener 19
Jord, grundvand og overfladevand 20
Egenkontrol 21
Beredskabsplan 21
C. Offentlighed og klagevejledning 22
Annoncering 22
Naboorientering og partshøring 22
Annoncering og afgørelse 22
Klagevejledning 22
D. Kommunens bilag 24
Lugtkonsekvenszonen 24
E. Miljøkonsekvensrapport 25

Datablad

Husdyrbrugets adresse:	Smedagervej 39, 6392 Bolderslev
Ansøger:	Alex Andersen
Ansøgers CVR-nummer:	17382047
Godkendelsesmyndighed:	Aabenraa Kommune
Godkendelsesdato:	20. november 2026
Sagsbehandler:	Laura Klaver
Kvalitetssikring:	Tine Oerter Trane
Ansøgningsmateriale:	Britt Bjerre Paulsen, Spiras
Sagsnr.:	26/18121
Kortmateriale:	Aabenraa Kommune, Geodatastyrelsen og Styrelsen for Dataforsyning og effektivisering, Skærmkort, WMS – tjeneste.
Lovgrundlag:	Lovbekendtgørelse nr. 1065 af 21. august 2025 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven).

A. Afgørelse

Aabenraa Kommune meddeler miljøgodkendelse til husdyrbruget efter husdyrbruglovens § 16 a, stk. 1 på Smedagervej 39, 6392 Bolderslev, matr. nr. 10, Smedager, Bjolderup til kvæghold med de stillede vilkår. Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og nye anlæg.

Der godkendes følgende stalde og produktionsarealer:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m^2	Produktionsareal m^2
Kostald	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse.	3.161	205
	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal).		2.149
Ungdyr i lade	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse.	1.050	198
Foderlade	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse.	1.950	84
Kalvestald	Kalve (under 6 mdr.). Dybstrøelse.	370	248
I alt			2.884

Der godkendes følgende eksisterende gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg:

- Ensilageplads på ca. 940 m^2
- Ensilageplads på ca. 385 m^2
- Indendørs ensilageplads på ca. 1.400 m^2 i foderladen
- Gyllebeholder på 1.750 m^3 med et overfladeareal på 427 m^2
- Gyllebeholder på 3.822 m^3 med et overfladeareal på 758 m^2

Øvrige eksisterende anlæg:

- Foderlade på ca. 1.950 m^2
- Lade på ca. 1.050 m^2
- Klovbeskæringshus på ca. 30 m^2 med tilhørende drivgang
- Mælketank sydvest for kostalden

Det godkendte staldanlæg kan med denne miljøgodkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne. Se en oversigt over staldene i Figur 1.

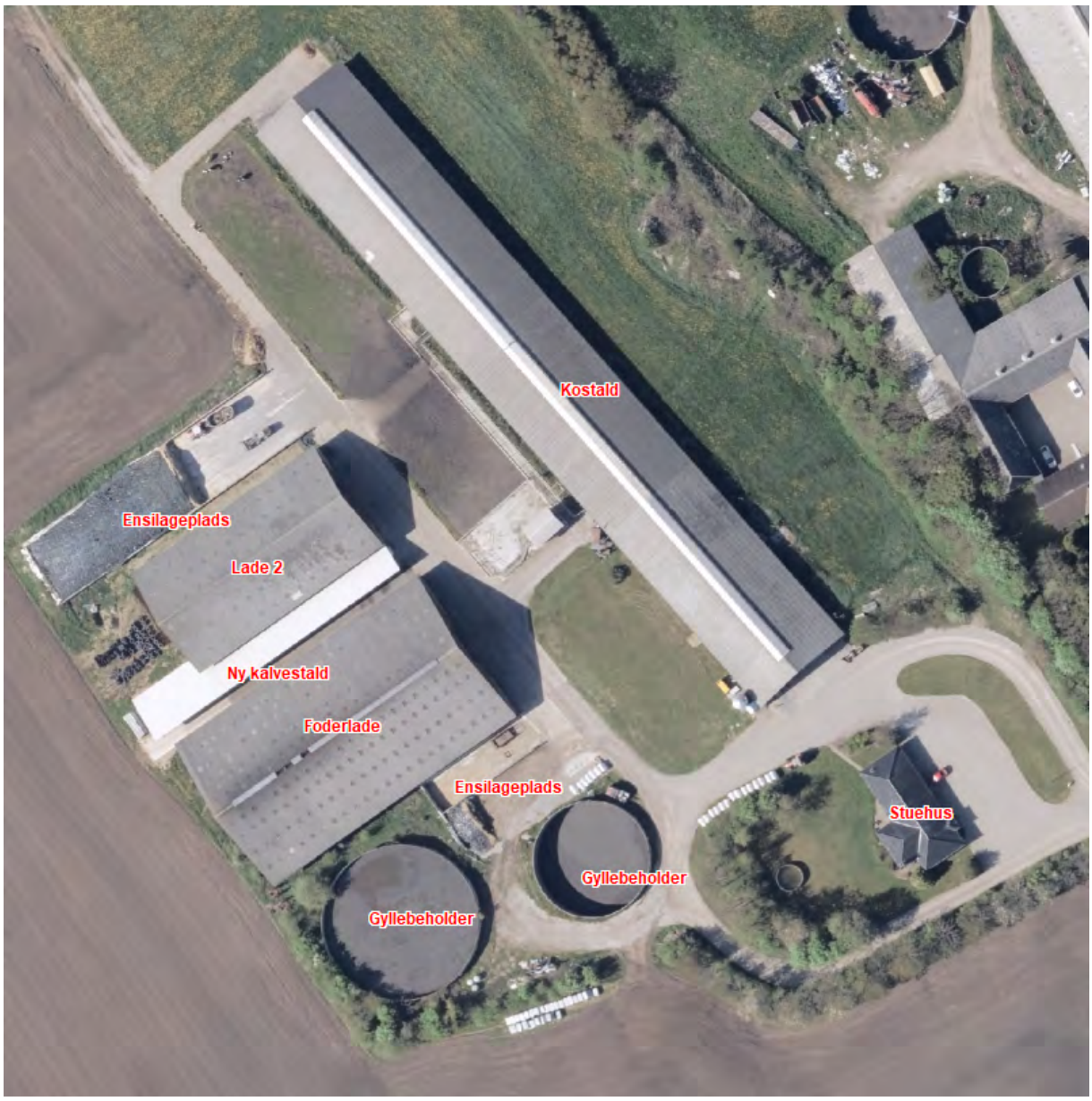

Figur 1. *Oversigt over stalde, anmeldelsespligtige anlæg samt gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg.*

Baggrund og særkender for afgørelsen

Aabenraa Kommune meddeler miljøgodkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik. Det vurderes, at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Aabenraa Kommune vurderer, at miljøgodkendelsen med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget sikrer, at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Historik

Den 14. marts 2014 meddelte Aabenraa Kommune miljøgodkendelse til kvægbruget på Smedagervej 39, 6392 Bolderslev efter § 12, stk. 2 i den dagældende husdyrbruglov[1]. Der blev givet miljøgodkendelse til 135 malkekøer, tung race (10.000 kg mælk), 120 opdræt, tung race (5-27 mdr.), 27 opdræt, tung race (0-5 mdr.), 70 tyrekalve, tung race (40-55 kg), 65 malkekøer, jersey (7.080 kg mælk), 58 opdræt, jersey (5-25 mdr.) og 15 opdræt, jersey (0-5 mdr.), svarende til i alt 357,1 DE efter dagældende omregningsfaktorer. Der blev desuden givet tilladelse til at etablere en ny ensilageplads på 600 m^2, som ikke er realiseret.

Den 3. april 2017 blev der meddelt afgørelse om lovliggørelse af en ensilageplads på ca. 915 m^2, jf. § 26 i den dagældende husdyrgodkendelsesbekendtgørelse[2].

Den 6. juli 2023 blev der meddelt miljøtilladelse til kvægbruget efter § 16 b i husdyrbrugloven. Miljøtilladelsen omfattede lovliggørelse af en ny betonplads til kalvehytter på 218 m^2 med 146 m^2 dybstrøelsesareal, samt et nyt klovbeskæringshus med tilhørende drivgang. Med miljøtilladelsen overgik kvægbruget til stipladsmodellen, hvor de eksisterende produktionsarealer blev godkendt i stedet for antal dyr og dyreenheder. Miljøtilladelsen er udnyttet.

Ansøgning

Aabenraa Kommune har den 8. juli 2026 modtaget en ansøgning om miljøgodkendelse til kvægbruget på Smedagervej 39, 6392 Bolderslev. Der søges om at lovliggøre en ny kalvestald på 370 m^2 med 248 m^2 dybstrøelsesareal til kalve. Kalvestalden, der består af et halvtag, er opført på et areal, hvor der tidligere har været betonplads med kalvehytter. Kvægbrugets øvrige produktionsarealer er uændrede, og kvægbrugets samlede produktionsareal er 2.884 m^2.

Denne godkendelse er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsskema nr. 266 622, version 2 og miljøkonsekvensrapporten i kapitel E.

Landskabelige værdier og særkender

Nybyggeri og placering af anlæg

Husdyrbruget er beliggende i landzone ca. 6,0 km sydvest for Bolderslev og ca. 5,7 km nordvest for Tinglev.

Husdyrbruget er beliggende indenfor landskabskarakterområdet ”Landbrugssletten”, som omfatter det flade slettelandskab i den nordvestlige del af Aabenraa Kommune. Landskabet er kendetegnet ved et fladt terræn, hvor dyrkede marker afgrænses af en delvist brudt hegnsstruktur og små spredtliggende plantager. Små søer, åer, vandløb og grøfter er med til at give en lavbundskarakter. Det er et landbrugslandskab, hvor flere store- og middelstore gårde ligger jævnt fordelt i landskabet. Flere små- og middelstore landsbyer ligger spredt i landskabet. Bolderslev og Hjordkær udgør de primære

[1] Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
[2] Bekendtgørelse nr. 211 af 28. februar 2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

bymæssige bebyggelser, og ligger langs jernbanen i den østlige del af området. Landskabet er præget af de mange tekniske anlæg i området. Landskabets værdier knytter sig til kulturlandskabet, der er med til at formidle landbrugshistorien i form af opdyrkning af de store hedesletter. Dette afspejles ved en parallel hegnsstruktur.

Det fremgår af kommuneplanens retningslinjer, at nyt landbrugsbyggeri skal indpasses, så det ikke dominerer i landskabet. Udvidelse af eksisterende landbrug skal ske på baggrund af en konkret vurdering af den bedst mulige placering, og i tilknytning til eksisterende bebyggelse, hvor det er muligt. Landskabet kan som udgangspunkt rumme nyt og stort byggeri. Nyt byggeri skal farve- og skalamæssigt samt arkitektonisk, fremstå i harmoni med den eksisterende bygningsmasse, eller opføres i afdæmpede farver indenfor jordfarveskalaen og med ikke-reflekterende tage i afdæmpede farver. Nyt byggeri bør placeres, så det følger landskabets eksisterende linjer og strukturer. Nyt byggeri bør afskærmes af eksisterende og/eller ny beplantning. Landskabets eksisterende hegnsstruktur kan med fordel anvendes som afskærmende beplantning. Eksisterende levende hegn og bevoksninger skal som hovedregel bevares.

Ansøger har miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.2 redegjort for de bygningsmæssige ændringer. I forbindelse med denne miljøgodkendelse lovliggøres en ny kalvestald, som er opført på den tidligere kalveplads. Den oprindelige kalveplads er blevet forlænget med ca. 140 m^2 og er blevet forsynet med et halvtag, så det i dag fremstår som en åben kalvestald. I den vestlige ende er kalvestaldens sider beklædt med rødbrune stålplader, svarende til de tilstødende ladebygninger, og taget er gråt. Kalvestalden fremgår af Figur 2. Kalvestalden er opført i hulrummet mellem to eksisterende ladebygninger, som afskærmer for indsigten til kalvestalden. Husdyrbrugets visuelle fremtoning er således uændret.

Figur 2. Den nye kalvestald.

Aabenraa Kommune vurderer, at der er gjort de nødvendige tiltag for at indpasse den nye kalvestald i landskabet, og at den nye kalvestald er etableret i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer. Det vurderes, at kalvestaldens udformning og placering kan tilpasses landskabskarakteren og de værdier, der knytter sig hertil.

Bygge- og beskyttelseslinjer og kommunalplaner
Bygge- og beskyttelseslinjer:

Husdyrbruget er ikke beliggende indenfor bygge- og beskyttelseslinjer.

Kommuneplanområder:
Husdyrbruget er ikke beliggende inden for områder i kommuneplanen, der har til formål at beskytte udpegede bevaringsværdier, herunder kulturhistoriske, geologiske eller landskabelige hensyn.

Den sydlige halvdel af husdyrbruget er beliggende indenfor et område, der i kommuneplanen er udpeget som 'særligt værdifuldt landbrugsområde', hvor landbrugets interesser og arealanvendelse vægtes højt, hvilket vurderes at harmonere med det ansøgte.

Den eksisterende gyllebeholder på 3.822 m^3 ligger delvist indenfor 'Lavbund klasse II - Middel risiko for okkerudledning'. Da det ansøgte ikke omfatter nybyggeri eller dræning indenfor det okkerklassificerede område, vurderes det ansøgte ikke at påvirke området.

Grænseoverskridende virkninger
Husdyrbruget er beliggende ca. 11,5 km fra landegrænsen til Tyskland og ca. 5,2 km fra kommunegrænsen til Tønder Kommune. Grundet afstanden til både lande- og kommunegrænser vurderer Aabenraa kommune, at husdyrbruget ikke vil medføre grænseoverskridende virkninger.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Den nye kalvestald vurderes at være erhvervsmæssig nødvendig, dels for at have tilstrækkelig plads til de producerede kalve, og dels fordi overdækningen af kalvepladsen med et halvtag sikrer bedre arbejdsforhold og bedre velfærdsmæssige forhold for kalvene.

Begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav

Natur

Ammoniakfølsom natur
For at beskytte biologisk værdifulde og kvælstoffølsomme naturarealer mod en tilstandsændring forårsaget af en næringsberigelse, der overskrider naturens tålegrænse, må den luftbårne ammoniakdeposition fra husdyrbrug til naturarealer ikke overstige fastlagte beskyttelsesniveauer, som er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 27, 28 og 30. I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er de ammoniakfølsomme naturområder inddelt i tre kategorier med forskellige beskyttelsesniveauer jf. Tabel 1.

Tabel 1. Tabel over ammoniakfølsom natur, der er beskyttet efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 27, 28 og 30.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. Ammoniakfølsomme naturtyper beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder.	Maks. totaldeposition afhængig af antal øvrige husdyrbrug i nærheden: 0,2 kg N/ha/år ved >1 øvrige husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 øvrigt husdyrbrug 0,7 kg N/ha/år ved 0 øvrige husdyrbrug
Kategori 2. Ammoniakfølsomme naturtyper beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder, i form af højmoser, lobeliesøer, heder >10 ha og overdrev >2,5 ha.	Maks. totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år.

Kategori 3. Heder, moser og overdrev, der er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven og ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha.	Maks. merdeposition på 1,0 kg N/ha/år. Kommunen kan ved en konkret vurdering tillade en merdeposition på >1,0 kg N/ha/år indenfor de angivne tålegrænser[3], men kan ikke stille krav om merdeposition på <1,0 kg N/ha/år.

Det fremgår af husdyrbruglovens regelsæt, at beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, som udgangspunkt er tilstrækkeligt til at sikre natur og miljø og skabe overensstemmelse med habitatdirektivsforpligtelserne.

Tabel 2. Tabel over ammoniakdepositionen til nærliggende ammoniakfølsom natur.

Naturpunkt	Kategori	Merdeposition, kg N/ha/år	Totaldeposition, kg N/ha/år
Natura 2000	1	0,0	0,0
Overdrev	2	0,0	0,0
Mose kat. 3	3	0,0	0,4

Idet husdyrbruglovens depositionsgrænser til ammoniakfølsom natur er overholdt for det ansøgte, vurderer Aabenraa Kommune, at der ikke vil forekomme tilstandsændringer i disse naturarealer.

Beskyttet natur
Nærliggende naturområder, der ikke er omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 27, 28 og 30, men som forsat er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens[4] § 3, fremgår af Tabel 3.

Tabel 3. Tabel over ammoniakdepositionen til øvrige naturområder, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Naturpunkt	Merdeposition, kg N/ha/år	Totaldeposition, kg N/ha/år
Eng mod vest	0,0	0,3
Vandhul i have ved Obberhusvej 20	0,1	2,5
Vandhul	0,0	0,4

Da merdepositionen for de nærmeste § 3 beskyttede naturområder er under 1 kg N/ha/år, hvorunder der ikke forventes tilstandsændringer i ammoniakfølsom natur som følge af atmosfærisk deposition, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte ikke medfører tilstandsændringer i beskyttet natur.

Fredede områder & kommunalplaner
Ingen af husdyrbrugets anlæg ligger overlappende med fredede områder og områder i kommuneplanen med særlige naturbeskyttelsesinteresser.

Den nordlige halvdel af husdyrbruget er beliggende indenfor et område, der i kommuneplanen er udpeget som 'økologisk forbindelse' langs Rebbøl Å. Inden for de økologiske forbindelser må ændringer i arealanvendelsen, herunder etablering af nye større tekniske anlæg, ikke i væsentlig grad forringe det vilde dyre- og plantelivs spredningsmuligheder. Ved ændringer i arealanvendelsen skal kvaliteten af den økologiske forbindelse søges øget. Ved byggeri og anlægsarbejde, der vil afskære en

[3] Notat fra DCE – National Center for Miljø og Energi af den 31. december 2024 om opdatering af empirisk baserede tålegrænser
[4] Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse

økologisk forbindelse, skal der stilles krav om tiltag, der sikrer opretholdelse af en sammenhængende natur, eller der skal etableres faunapassager.

Aabenraa Kommune vurderer, at det ansøgte ikke vil påvirke områdets funktion som økologisk forbindelse, idet der også efter udvidelsen af husdyrbruget er bevaret en tilstrækkelig bred forbindelse, der kan fungere hensigtsmæssigt som spredningskorridor for både planter og dyr langs Rebbøl Å. Der lægges vægt på, at den nye kalvestald er opført i hulrummet mellem to eksisterende ladebygninger, på en tidligere kalveplads, hvorved der ikke inddrages nye, ubebyggede arealer.

Internationale beskyttelsesområder
Det nærmeste Natura 2000-område er nr. 98 'Tinglev Sø og Mose, Ulvemose og Terkelsbøl Mose', der består af fuglebeskyttelsesområde F62, og området ligger ca. 1,68 km sydøst for husdyrbruget. Da det i afsnittet om ammoniakfølsom natur blev vurderet, at det ansøgte ikke medfører en tilstandsændring i nærliggende naturområder, og da husdyrbruget ikke ligger i eller i nær tilknytning til et Natura 2000-område, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte ikke har en væsentlig indvirkning på internationale naturbeskyttelsesområder, herunder habitatområder og fuglebeskyttelsesområder.

Planter og dyr
Aabenraa Kommune har ikke kendskab til, at der er registreret plante- eller dyrearter optaget på habitatdirektivets bilag IV i nærheden af husdyrbruget, og ingen af arterne vurderes at findes på stedet.

Det kan ikke udelukkes, at der forekommer beskyttede flagermus omkring gården. Da der hverken fjernes gamle træer eller bygninger i det ansøgte eller forekommer tilstandsændringer i naturarealer, vurderer Aabenraa Kommune, at områdets dyre- og planteliv ikke forværres af det ansøgte.

Jord, grundvand og overfladevand

Den nye kalvestald er indrettet med afløb til gyllebeholder, og tagvand fra kalvestalden ledes til nedsivning i faskine. De tre indendørs plansiloer i foderladen, den sydlige ensilageplads samt det befæstede areal foran foderladen er indrettet med afløb, der leder til gyllebeholder. Den nordlige ensilageplads er indrettet med afløb til en opsamlingsbeholder/pumpebrønd, hvorfra der enten udsprinkles eller pumpes til gyllebeholder. Dybstrøelsesarealer er indrettet med pumpesump. Overfladevand fra drivgangsarealet ved klovbeskæringshuset ledes til en fortank. Tagvand fra de eksisterende driftsbygninger ledes til dræn eller nedsivningsgrøft.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at afløbsforholdene skal stemme overens med den indsendte afløbsplan.

For at sikre at opsamlingsbeholderen ikke løber over i perioder, hvor det ikke er muligt at udsprinkle, stilles der vilkår om, at opsamlingsbeholderen skal have en bufferkapacitet, der svarer til en halv måneds nedbør. Alternativt skal opsamlingsbeholderen indrettes med overløb til egnet opbevaringsanlæg. Den nødvendige bufferkapacitet beregnes med udgangspunkt i den måned, i forbudsperioden fra 1. oktober til 1. februar, med mest nedbør. I perioden 2015-2024 i Aabenraa Kommune var oktober måneden med mest nedbør, med gennemsnitligt 95,9 mm nedbør. Ved den nordlige ensilageplads på 940 m^2 vil det kræve en opsamlingsbeholder med en kapacitet på minimum 45 m^3, alternativt skal der være overløb til gyllebeholder.

For at modvirke risikoen for olieforurening, har Aabenraa Kommune vurderet, at det er nødvendigt at stille vilkår til placering af olietanke og forholdsregler ved uheld, herunder at der på ejendommen skal være materiale til opsamling af spild.

Aabenraa Kommune vurderer, at der ikke forekommer en væsentlig virkning på den miljømæssige tilstand af jord, grundvand og overfladevand, såfremt de stillede vilkår og husdyrbrugloven med bekendtgørelser overholdes.

Lugtgener

Aabenraa Kommune har vurderet, at lugtmarkørerne for nærmeste nabo, nærmeste samlet bebyggelse og nærmeste byzone er placeret korrekt i husdyrgodkendelse.dk.

Aabenraa Kommune vurderer endvidere, at da det nærmeste lokalplanlagte område i landzonen er beliggende længere væk end nærmeste samlet bebyggelse, er det ikke nødvendigt at vurdere lugt for nærmeste lokalplanlagte område i landzonen, da lugtgenekriteriet ved nærmeste samlet bebyggelse er overholdt. Ved det nærmeste lokalplanlagte område i landzone gælder de samme lugtgenekriterier som ved samlet bebyggelse.

Ved Smedagervej 37, som er nærmeste nabo uden landbrugspligt, er der kumulation i forhold til lugt fra ét andet husdyrbrug, idet der er et kvægbrug på Smedagervej 41, som ligger indenfor 100 m til nabobeboelsen.

Ved Bredevad Byvej 13, som er nærmeste samlet bebyggelse, er der kumulation med ét andet husdyrbrug, idet der er et kvægbrug på Bredevadvej 33, som ligger indenfor 300 m til samlet bebyggelse. Ved Vollerup Byvej 51, som også udgør en samlet bebyggelse, er der kumulation med ét andet husdyrbrug, idet der er et kvægbrug på Vollerup Byvej 40, som ligger indenfor 300 m til samlet bebyggelse.

Tabel 3. Lugtberegning – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk., ansøgningsskema nr. 266 622.

Adresse	Område status	Kumulation	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Smedagervej 37	Nærmeste nabo uden landbrugspligt	0	94,6	173,8	Ja
Smedagervej 43	Nabo uden landbrugspligt	1	94,6	180,9	Ja
Bredevad Byvej 13	Nærmeste samlet bebyggelse	1	240,8	2.095,3	Ja
Vollerup Byvej 51	Samlet bebyggelse	1	240,8	2.512,4	Ja
Ravsted Ejerlav, Ravsted	Nærmeste fremtidige byzone	0	328,6	3.868,9	Ja
Lendemark, Bylderup	Nærmeste byzone	0	328,6	5.051,9	Ja

Som det fremgår af Tabel 3, er lugtgeneafstanden til nærmeste nabo uden landbrugspligt, nærmeste samlet bebyggelse og nærmeste byzone overholdt.

Ud over beregning af lugtgeneafstanden, udregnes lugtkonsekvenszonen i husdyrgodkendelse.dk. Inden for denne radius kan lugt ind imellem registreres. Lugtkonsekvenszonen er udregnet til 376 m. Et kort med lugtkonsekvenszonen er vedlagt som bilag 1 i afsnit D. Kommunens bilag.

Der er stillet driftsvilkår til renholdelse af staldarealer for at undgå forurening med ammoniak, som går ud over forudsætningerne i beregningerne i husdyrgodkendelse.dk.

Øvrige emissioner og gener

Støjgener

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.1 er støjgenerne beskrevet. Aabenraa Kommune vurderer, at støjgenerne er beskrevet tilstrækkeligt, og at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige støjgener for de nærmeste naboer.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at husdyrbruget skal overholde de generelle støjgrænser for det åbne land og for samlet bebyggelse, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern Støj fra virksomheder".
Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at støjgrænserne i det åbne land skal være overholdt ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, dog maksimalt 15 meter fra beboelsen. Ved samlet bebyggelse, skal støjgrænserne være overholdt i hele området, så ved en evt. klage over støj, vil støjen blive målt ved nærmeste naboskel.

Støvgener

Støvgenerne er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.3. Aabenraa Kommune vurderer, at støvgenerne er beskrevet tilstrækkeligt, og at der gøres de nødvendige tiltag for at begrænse støvgenerne for de omkringboende.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at der ikke må forekomme støvgener uden for ejendommens eget areal, og at dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Rystelsesgener

Evt. rystelser fra ejendommen er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.2. Aabenraa Kommune vurderer, at evt. gener fra rystelser er beskrevet tilstrækkeligt, og at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige gener i form af rystelser ved de nærmeste naboer.

For at sikre naboerne stilles der vilkår til, at der ikke må forekomme væsentlige gener fra rystelser og vibrationer uden for ejendommens eget areal, og at dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Flue- og rottegener

Husdyrbrugets skadedyrsbekæmpelse er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.5. Aabenraa Kommune vurderer, at bekæmpelse af fluer og rotter har et sådant omfang, at der ikke vil være væsentlige gener for omkringboende.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at arealerne omkring staldene skal holdes ryddelige, således at rottetilhold forebygges. Der stilles derudover vilkår til, at fluebekæmpelse skal ske efter gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Transportgener

Ansøger har redegjort for antallet af transporter til og fra husdyrbruget samt husdyrbrugets til- og frakørselsforhold i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.6. Der sker ingen ændringer i antallet af transporter samt til- og frakørselsforhold.

Aabenraa Kommune vurderer, at transporterne til og fra ejendommen er beskrevet tilstrækkeligt, og at der ikke skal stilles vilkår til transporter til og fra ejendommen.

Lysgener

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.4 beskrives det, at udendørsbelysningen ikke vil medføre væsentlige gener for de omkringboende.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at der ikke må forekomme væsentlige lysgener for de omkringboende, og at dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Uhygiejniske forhold
Da døde dyr opbevares overdækket og på spalter, samt at der forebygges mod skadedyr i den daglige drift, vurderer Aabenraa Kommune, at der, som følge af det ansøgte, ikke sker en væsentlig indvirkning på miljøet, hvad angår uhygiejniske forhold.

Miljøbeskyttelseslovens affaldshierarki
Husdyrbruget er forpligtet til at overholde Aabenraa Kommunes til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald, hvorfor det vurderes, at kravet om iagttagelse af miljøbeskyttelseslovens affaldshierarki er overholdt.

Bedste tilgængelig teknik (BAT)

BAT Ammoniakemission
Der er et krav om vurdering af de væsentlige virkninger på miljøet og anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) inden for ammoniakemissioner, når produktionen medfører en ammoniakemission på mere end 750 kg NH_3-N pr. år.

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forhold til ammoniak- og lugtemission fra anlægget er omsat til et bestemt krav til størrelsen af ammoniak- og lugtemission, der må komme fra husdyrbruget. Beregningerne i husdyrgodkendelse.dk viser, at BAT-kravet til ammoniakemission fra husdyrbruget er 3.584 kg NH_3-N pr. år, og at den faktiske emission er 3.584 kg NH_3-N pr. år. BAT-kravet for husdyrbruget er således overholdt med de valgte gulvtyper.

Der stilles vilkår til, at staldafsnit med dybstrøelse skal strøs med halm eller andet tørstof, i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen, da det indgår i forudsætningen for ammoniakemissionsberegningen.

Der er stillet driftsvilkår til renholdelse af staldarealer for at undgå forurening med ammoniak, som går ud over forudsætningerne i beregningerne i husdyrgodkendelse.dk.

Øvrige krav

Vurdering af om husdyrbruget har tilstrækkelig opbevaringskapacitet til husdyrgødning
Der er redegjort for håndtering og opbevaring af husdyrgødning i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.1.2. Gylle og dybstrøelse leveres til biogasanlæg, og afgasset biomasse returneres i gyllebeholderne. Udmugning af dybstrøelse sker direkte til en container, som afhentes umiddelbart efter til biogasanlæg. Ansøgers kapacitetsberegning viser, at der er mere end 9 måneders opbevaringskapacitet til gylle fordelt på husdyrbrugets to gyllebeholdere. Desuden er der indgået aftaler om lejet opbevaring i forbindelse med gylleaftaler med to andre bedrifter i området, ca. 1.000 m^3 hvert sted.

Aabenraa Kommune vurderer, at håndteringen af husdyrgødning overholder BAT, og at der ikke er væsentlig virkning på miljøet herfra. Dokumentation for tilstrækkelig opbevaringskapacitet skal kunne forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Vurdering af om afstandskrav er overholdt
Den nye kalvestald overholder afstandskravene angivet i husdyrbruglovens §§ 6-8. Husdyrbrugets øvrige stalde og anlæg er uændret.

Vurdering af, om husdyrbruget er forureningsmæssigt og teknisk eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug
Ansøger hverken ejer eller driver andre husdyrbrug. Husdyrbruget på Smedagervej 39 er således ikke forureningsmæssigt, teknisk eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Alternative løsninger
Ansøger har i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.17 redegjort for de alternative løsninger, der har været vendt i forbindelse med, at ansøgningsmaterialet til denne miljøgodkendelse blev udarbejdet.

På baggrund af redegørelsen i miljøkonsekvensrapporten vurderer Aabenraa Kommune, at der er redegjort tilstrækkeligt for de alternative løsninger, og hvorfor den ansøgte løsning er den, der er valgt.

Ophør af husdyrbruget
Ud fra ansøgers redegørelse i miljøkonsekvensrapportens afsnit 2 vurderer Aabenraa Kommune, at ejendommen vil blive afviklet miljømæssigt forsvarligt, hvis husdyrbruget ophører helt.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at der skal foretages oprydning og rengøring ved varigt ophør af driften for at undgå forureningsfare.

Samlet vurdering

Vurdering af VVM og BAT
På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget er det Aabenraa Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnligt:

- Landskabelige værdier.
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning.
- Jord, grundvand og overfladevand.
- Lugt-. støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv.

Samspillet mellem faktorer og sårbarhed i forhold til risici for større ulykker m.v.
Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af det, der er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.13, 3.15 og 3.16, at der ikke er væsentlige negative virkninger på miljøet på nedenstående faktorer, hverken når de vurderes enkeltvis, eller når der vurderes på samspillet imellem 2 eller flere af faktorerne.

1. Befolkningen og menneskers sundhed
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1– og 2 natur samt bilag IV arter
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet
5. Samspillet imellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovenstående 5 faktorer

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i Lovbekendtgørelse nr. 1065 af 21. august 2025 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven) med tilhørende bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

Husdyrbruget har en ammoniakemission på mere end 3.500 kg NH_3-N pr. år og er derfor omfattet af husdyrbrugloven § 16 a, stk. 1. Husdyrbruget er godkendelsespligtigt, og Aabenraa Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed.

Udnyttelsesfrist

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt. Hvis godkendelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

Hvis godkendelsen indeholder lovliggørende dele, anses disse dele af godkendelsen som udnyttet fra meddelelsestidspunktet.

Revurdering af miljøgodkendelsen

Miljøgodkendelser givet efter § 16a, stk. 1 skal ikke revurderes.

Retsbeskyttelse

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift. Retsbeskyttelsen gælder indtil den 20. november 2034.

Ophævelse af eksisterende godkendelse

Den eksisterende miljøtilladelse til Smedagervej 39, 6392 Bolderslev ophæves ved udnyttelse af denne miljøgodkendelse. Miljøtilladelsen blev meddelt den 6. juli 2023 efter § 16 b i lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer.

Andre tilladelser og dispensationer

Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at den meddelte godkendelse udelukkende omfatter forholdet til husdyrbrugloven. Der skal derfor søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, vandindvindingstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Aabenraa Kommune.

B. Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøgodkendelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, der generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

Afgørelse

Vilkår 1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af det vedlagte ansøgningsmateriale, skema nr. 266 622, version 2, modtaget i Aabenraa Kommune den 8. juli 2026, og med de vilkår, der fremgår af miljøgodkendelsen.

Vilkår 2. Denne miljøgodkendelse skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt, og være tilgængelig for ejer og medarbejdere. Dens indhold skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår skal være medarbejderne bekendt.

Indretning og drift

Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem

Vilkår 3. Husdyrbrugets stalde, gulvtyper og produktionsarealer skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m^2	Produktionsareal m^2
Kostald	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse.	3.161	205
	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal).		2.149
Ungdyr i lade	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse.	1.050	198
Foderlade	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse.	1.950	84
Kalvestald	Kalve (under 6 mdr.). Dybstrøelse.	370	248
I alt			2.884

Vilkår 4. Husdyrbruget skal indrettes med stalde og opbevaringsanlæg som vist på nedenstående kort i Figur 3. Dyretyper og staldsystem må ikke ændres, og størrelsen på produktionsarealerne må ikke øges, i forhold til det der fremgår af vilkår 3.

Figur 3. Oversigt over stalde, anmeldelsespligtige anlæg samt gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg.

Dybstrøelsesarealer i stalde og kalvehytter

Vilkår 5. I staldafsnit med dybstrøelse skal der strøs med halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

Opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning

Vilkår 6. Hvis gyllen ikke suges direkte over i gyllevogn med påmonteret læssekran, skal påfyldning af gyllevogn foregå på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter en periode med daglig påfyldning er afsluttet.

Vilkår 7. Traktordrevne pumper skal, når de ikke anvendes, og ikke er under opsyn, f.eks. ved arbejdsdagens ophør, afbrydes ved kraftoverførselsakslen. Traktoren skal aflåses eller helt frakobles pumpeudstyret.

Lugt

Vilkår 8. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres at gulve holdes tørre, at gødnings- og foderrester i staldene fjernes, og at fodringssystemer holdes rene.

Øvrige emissioner og gener

Støj

Vilkår 9. Husdyrbrugets samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 meter over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, må ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

	Tidsinterval	Grænseværdi	Referencetidsrum
Hverdage	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	1 time
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	½ time

Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger.

Støjgrænserne må ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen.

Vilkåret gælder for al støj fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel. Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Vilkår 10. Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i vilkår 9 fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne/beregningerne skal være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Støv, lys og rystelser

Vilkår 11. Driften må ikke medføre væsentlige støv- og lysgener eller gener i form af rystelser uden for ejendommens eget areal. Dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Skadedyr

Vilkår 12. Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste fastsatte retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Vilkår 13. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).

Jord, grundvand og overfladevand

Spildevand

Vilkår 14. Kemikalier, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares, således at de ikke kan ledes til jord, grundvand eller overfladevand, hvis der måtte ske udslip. Et eventuelt spild af sådanne stoffer med fare for forurening skal straks opsamles.

Vilkår 15. Afledning af flydende husdyrgødning, ensilagesaft, restvand og spildevand skal foregå som vist på nedenstående kort i Figur 4. Ændringer af afløbsforhold skal indsendes til, og godkendes af, tilsynsmyndigheden.

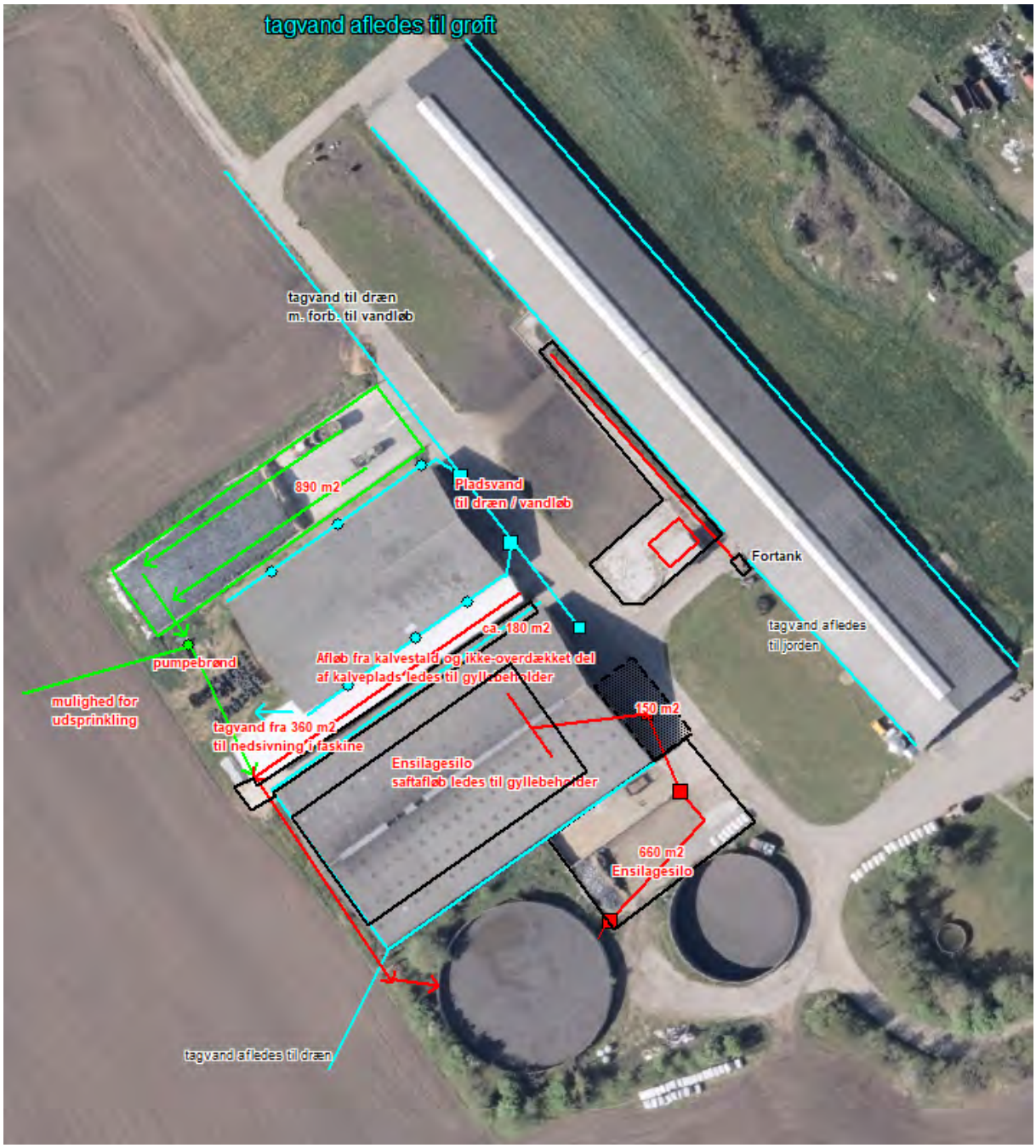

Figur 4. Afløbsplan.

Vilkår 16. Vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme foder-, gødnings- og sprøjterester, skal foregå på støbt plads med tæt bund og med bortledning af spildevandet til gyllebeholder.

Udsprinkling af ensilagesaft og restvand

Vilkår 17. Husdyrbrugets ensilageopbevaringsanlæg skal tilkobles opsamlingsbeholder med en bufferkapacitet af minimum ½ måneds nedbør, svarende til 0,04795 m^3/m^2. Alternativt skal opsamlingsbeholderen indrettes med overløb til egnet opbevaringsanlæg.

Olie og diesel

Vilkår 18. Der skal på ejendommen altid forefindes egnet materiale til opsamling af oliespild.

Vilkår 19. Olie og diesel, herunder spildprodukter, skal opbevares i overjordiske beholdere på fast bund uden afløb, så spild kan opsamles.

Egenkontrol

Generelt

Vilkår 20. Kvitteringer for aflevering af farligt affald og andre dokumentationer for vilkårenes overholdelse skal forevises Aabenraa Kommune på forlangende.

Vand- og elforbrug

Vilkår 21. Elforbruget skal mindst registreres en gang årligt. De årlige registreringer af elforbruget skal opbevares i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Vilkår 22. Vandforbruget til dyreholdet skal registreres mindst en gang årligt. De årlige registreringer af vandforbruget skal opbevares i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Ved ophør af husdyrbruget

Vilkår 23. Ophør af husdyrbruget skal meddeles til Aabenraa Kommune.

Vilkår 24. Ved husdyrbrugets ophør skal tilbageværende husdyrgødning fjernes, og ejendommen skal ryddes for affald, kemikalier, døde dyr, spildevand, foder mv. Alt skal bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativer.

Beredskabsplan

Vilkår 25. På husdyrbruget skal der forefindes en opdateret beredskabsplan. Beredskabsplanen skal opbevares på et kendt og tilgængeligt sted for alle medarbejderne. Den skal ajourføres løbende og minimum 1 gang årligt. Datoen for ajourføringen skal fremgå af planen. Ved ansættelse af udenlandsk arbejdskraft skal beredskabsplanen oversættes til et sprog de forstår. I tilfælde af uheld skal beredskabsplanens forskrifter følges.

Vilkår 26. Beredskabsplanen skal gennemgås med nyansatte, når de tiltræder og derefter med de ansatte mindst én gang årligt.

C. Offentlighed og klagevejledning

Annoncering

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentligt annonceret den 31. august 2026 på Aabenraa Kommunes hjemmeside for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen.

Aabenraa Kommune har ikke modtaget henvendelser angående anmodning om at få tilsendt udkast til miljøgodkendelse.

Naboorientering og partshøring

Et udkast til miljøgodkendelsen blev den 8. oktober 2026 sendt i høring hos ansøger, naboer og andre berørte, samt til andre, som har anmodet herom. Samtidig blev den lagt på Aabenraa kommunes hjemmeside. Der var en frist på 30 dage til at fremsende kommentarer.

Aabenraa Kommune har ikke modtaget bemærkninger i høringsperioden.

Annoncering og afgørelse

Den meddelte miljøgodkendelse bliver offentligt annonceret på Aabenraa Kommunes hjemmeside den 20. november 2026, og afgørelsen bliver fremsendt til de klageberettigede.

Du har ifølge forvaltningslovens[5] § 9 ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen. Eventuel aftale herom skal aftales med Team Miljøs landbrugsgruppe på landbrug@aabenraa.dk.

Klagevejledning

Miljøgodkendelsen kan i medfør af husdyrbrugloven § 76 påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på kr. 900. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Aabenraa Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

[5] Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 Forvaltningsloven

Afgørelsen annonceres offentligt den 20. november 2026 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest den 18. december 2026, der er dagen for klagefristens udløb.

Aabenraa Kommune kan oplyse, at en klage ikke har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, jf. husdyrbruglovens § 81, stk. 1.

Når Aabenraa Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Afgørelsen kan påklages af:

- Afgørelsens adressat
- Miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt.
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- Styrelsen for Patientsikkerhed
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 87

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort.

Udkastet til miljøgodkendelsen er forud for meddelelse af godkendelsen blevet sendt til ansøger og ansøgers rådgiver, parter, naboer og andre berørte (beboelser der er beliggende inden for det beregnede konsekvensområde for lugtemission, jf. D).

Den 20. november 2026

Laura Klaver

Laura Klaver
Team Miljø
Byg, Natur & Miljø

Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa

D. Kommunens bilag

Lugtkonsekvenszonen

Aabenraa Kommune har udarbejdet et kort over lugtkonsekvenszonen med en konsekvenszone på 376 m:

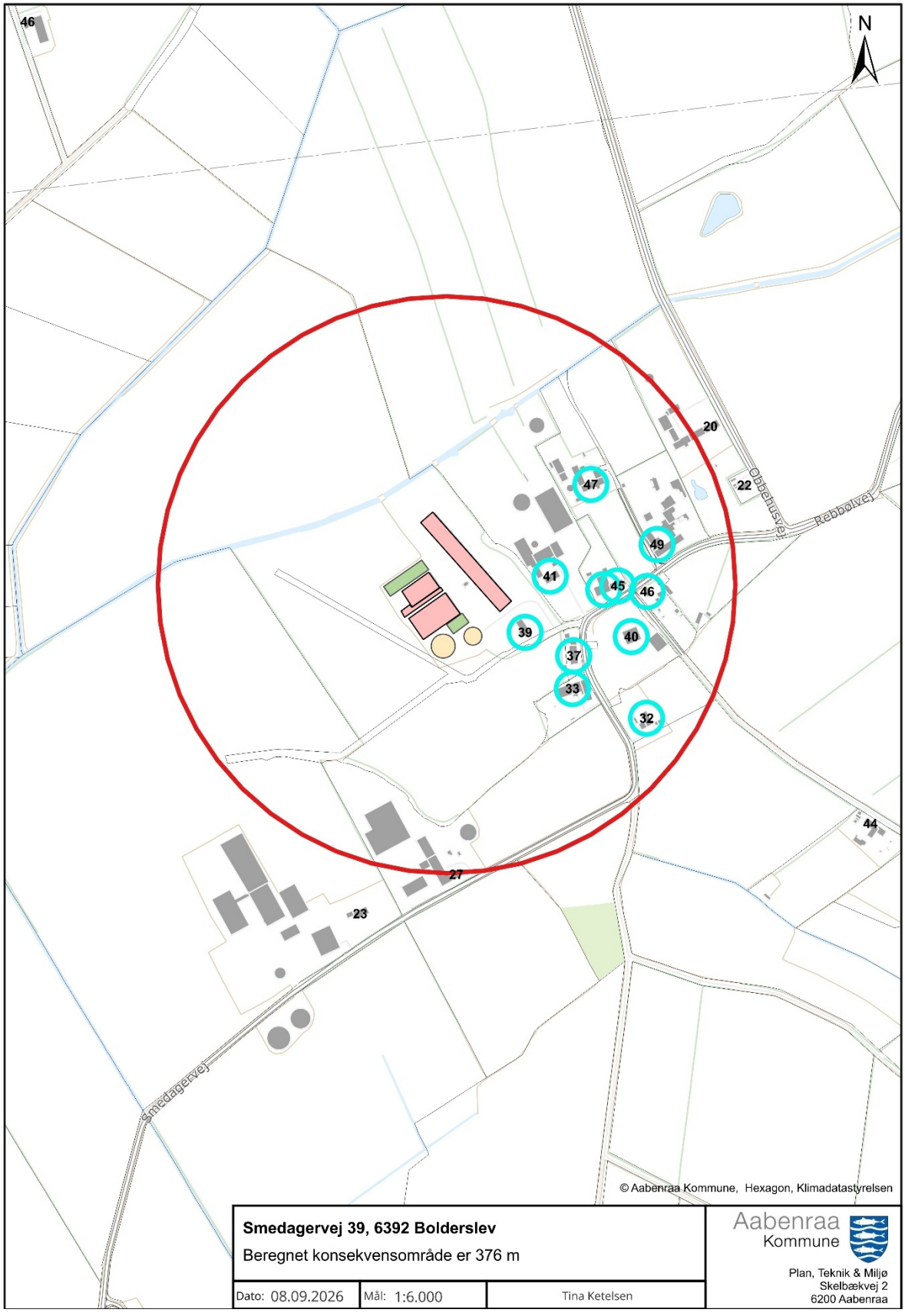

E. Miljøkonsekvensrapport

Ansøger har indsendt en ansøgning om miljøgodkendelse med tilhørende bilag. Miljøkonsekvensrapporten (MKR) er udarbejdet af miljørådgiver Britt Bjerre Paulsen, Spiras.

Aabenraa Kommune vurderer, at de oplysninger, som ansøger har fremlagt i MKR, er fuldstændige og af tilstrækkelig høj kvalitet.

Ansøgningsmaterialet, der indeholder MKR inklusive bilag, er vedlagt som bilag 1 til miljøgodkendelsen.

Ansøgningsskemaet fra husdyrgodkendelse.dk er ikke vedlagt, da resultaterne er indarbejdet i enten MKR eller i miljøgodkendelsen. Hvis skemaet fra husdyrgodkendelse.dk ønskes tilsendt, kan de fås ved henvendelse til landbrug@aabenraa.dk eller på tlf. 73 76 78 64.

Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, pkt. F, litra 6 er der ved ansøgninger efter husdyrbruglovens § 16a krav til, at der skal være en beskrivelse af hvilke metoder, der er anvendt til identificering og forudberegning af de væsentlige virkninger på miljøet. Til udarbejdelse af MKR, har ansøger benyttet sig af beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, hvor emissionsfaktorerne tager afsæt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Aabenraa Kommune vurderer, at metoderne er tilstrækkeligt beskrevet.

Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, pkt. F, litra 10 er der et krav om, at der i MKR skal være en referenceliste med oplysninger om kilderne til miljøkonsekvensrapportens beskrivelser og vurderinger. Referencelisten fremgår af afsnit 6 i MKR.

Vedlagte relevante bilag:

Bilag 1: Miljøkonsekvensrapport (MKR)

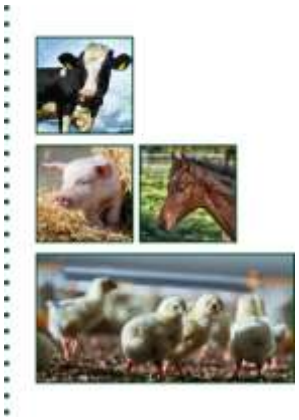

Ansøgning om

§ 16a miljøgodkendelse

Smedagervej 39

6392 Bolderslev

Ansøgning om miljøgodkendelse til kvægbrug

Skema 266622 i www.husdyrgodkendelse.dk

- **Kolding** Niels Bohrs Vej 2 7634 1700
- **Vojens** Billundvej 3 7320 2600
- **Aabenraa** Jens Terp-Nielsens Vej 13 7436 5000
- **Odense** Munkehatten 1A th 7436 5000

spiras.dk

Datablad

Ansøger og ejer	Alex Andersen Smedagervej 39 6392 Bolderslev Tlf. 40171299 smedager@bbsyd.dk
Husdyrbrugets adresse	Smedagervej 39 6392Bolderslev
CVR-nummer	17382047
CHR-nummer	435860
Kommune	Aabenraa Kommune
Ejendomsnummer	9051461
Matrikel-nr.	Matrikel: 10 Smedager, Bjolderup mfl.
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Ingen
Biaktiviteter	Ingen biaktiviteter
Ansøgningsskema	266622
Konsulent	Miljørådgiver Britt Bjerre Paulsen, bbp@spiras.dk tlf. 61617993 Spiras CVR-nr. 21111511

Forord / læsevejledning

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på ejendommen Smedagervej 39, 6392 Bolderslev. Rapporten ledsager en ansøgning om en §16 a miljøgodkendelse, til en konventionel mælkeproduktion. Der er i 2023 meddelt §16 b miljøtillladelse til produktionen på ejendommen, men da ejendommen nu er udvidet med en kalvestald, og produktionsarealet derved giver anledning til en ammoniakfordampning, der er større end 3500 kg N/år, så udløses der krav om §16 a miljøgodkendelse.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport og behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved husdyrbrugets produktion og de ansøgte ændringer. Rapporten danner sammen med den elektroniske ansøgning i www.husdyrgodkendelse.dk grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for husdyrbruget.

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver de ændringer, der vil være, ved den nye kalvestald i tillæg til det allerede godkendte anlæg. I det omfang, der er krav om vurderinger af den totale påvirkning, f.eks. af natur og naboer, er dette fuldt ud beskrevet og vurderet i denne rapport, der hører til ansøgning om miljøgodkendelsen.

Tabeller og figurer i form af skærmdumps fra www.husdyrgodkendelse.dk samt kort tegnet af Spiras i Agro-GIS er angivet uden kildehenvisning. Øvrige figurer og tabeller er angivet med kildehenvisning.

Det antages, at det er tilstrækkeligt at offentliggøre selve miljøkonsekvensrapporten med indbyggede bilag i forbindelse med offentliggørelsen af ansøgningen og miljøgodkendelsen.

Miljøansøgningen er udarbejdet på baggrund af eksisterende byggetegninger samt opmålinger foretaget af ansøger og konsulent.

Datablad **1**

Forord / læsevejledning **2**

1. Indledning **5**

1.1 Metode og manglende viden *5*

2. Ikke-teknisk resume **6**

3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø **8**

3.1 Indretning og drift af anlægget *8*

3.1.1 Produktionsarealer *9*

3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning *12*

3.1.3 Drift af anlægget *14*

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde *14*

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug *15*

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav *15*

3.4.1 Jordarealer og jordbund *18*

3.5 Ammoniakemission og -deposition *19*

3.6 Biologisk mangfoldighed/biodiversitet *23*

3.7 Lugtemission *25*

3.8 Øvrige emissioner og gener *29*

3.8.1 Støj *29*

3.8.2 Rystelser og vibrationer *30*

3.8.3 Støv *30*

3.8.4 Lyspåvirkning *30*

3.8.5 Skadedyr *31*

3.8.6 Transporter *31*

3.9 Reststoffer, affald og naturressourcer *32*

3.9.1 Døde dyr *32*

3.9.2 Affald *32*

3.9.3 Olie- og kemikalier *33*

3.9.4 Råvarer *34*

3.9.5 Energiforbrug *34*

3.9.6 Vandressourcen og vandforbrug *35*

3.9.7 Spildevand og restvand *36*

3.10 Klima *37*

3.11 Forslag til egenkontrol *40*

3.12 BAT-Ammoniakemission *40*

3.13 *Risiko for ulykker og katastrofer* *41*
3.14 *Overvågning* *42*
3.15 *Andet om befolkningen og menneskers sundhed* *43*
3.16 *Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger* *43*
3.17 *Alternative løsninger og 0-alternativet* *43*
3.18 *Erhvervsmæssig nødvendighed* *44*

4. Oplysninger om konsulenten 44

5. Konklusion 44

6. Referenceliste 45

7. Bilag 46

1. Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver og vurderer den ansøgte husdyrproduktion på den samlede ejendom Smedagervej 39, som består af ét samlet staldanlæg med en konventionel malkekvægsbesætning. For ejendommen er der i dag en § 16b miljøtilladelse meddelt den 11. april 2023 til et samlet produktionsareal til køer og opdræt af malkekvæg på 2782 m2 i eksisterende bygninger.

Med denne ansøgning søges om miljøgodkendelse efter §16 a til det samlede eksisterende anlæg, og til en ny kalvestald på ca. 370 m2 med et produktionsareal på 248 m2, hvor der tidligere har været en kalveplads med et produktionsareal på 146 m2. Der søges således alene om 102 m2 nyt produktionsareal i forhold til det nu godkendte produktionsareal.

Beskyttelsesniveauerne for lugt til naboer og for ammoniak til nærliggende natur er overholdt, idet der er ca. 170 m til nærmeste nabo (vægtet gennemsnitsafstand fra staldene) og god afstand til sårbare naturarealer.

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet på baggrund af oplysninger fra ansøger Alex Andersen, som indestår for, at oplysningerne om selve husdyrbruget er korrekte, og på baggrund af opmåling af produktionsareal i kalvestalden foretaget af Laura Klaver, Aabenraa Kommune i forbindelse med tilsyn foretaget i april 2026.

1.1 Metode og manglende viden

Til udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten er beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk anvendt. Forudsætningen for beregningen af ammoniak- og lugtemissionen fra stald og lager tager afsæt i emissionsfaktorerne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

Husdyrgodkendelse.dk beregner lugtgeneafstande ud fra standardiserede kurver udarbejdet på baggrund af OML-beregninger (OML = Operationelle Meteorologiske Luftkvalitetsmodeller). De standardiserede kurver tager udgangspunkt i standardstalde, normal ventilation og standardomgivelser.

Beregningen af ammoniakspredningen og -afsætningen i Husdyrgodkendelse.dk foretages med spredningsog afsætningsmodeller udarbejdet af Aarhus Universitet (baseret på standardafsætningskurver beregnet med OML-DEP, som er en variant af OML-modellen).

I forhold til drivhusgasemissioner så foreligger der for landbrug ikke præcise redskaber til kvantificering af drivhusgasemissioner specielt ikke for metan og lattergas.

2. Ikke-teknisk resume

Det er valgt at skrive et læsevenligt resume, der beskriver de væsentligste forhold på husdyrbruget og ændringer som følge af udvidelsen frem for at skrive et resume af de enkelte underpunkter i miljøkonsekvensrapporten.

Husdyrbruget og produktionsomfang

Denne miljøkonsekvensrapport vedrører husdyrbruget på Smedagervej 39, 6392 Bolderslev. Husdyrbruget består af en konventionel malkekvægsbesætning, med en miljøgodkendelse fra april 2023. Der er tale om en ansøgning om en §16 a godkendelse. Det samlede produktionsareal øges med 102 m^2 fra de nu godkendte 2.782 m^2, idet produktionsarealet på kalvepladsen er udvidet og pladsen er udvidet og overdækket med et halvtag.

Det vil sige, at de eneste ændringer er udvidelse af produktionsarealet på kalvepladsen med 102 m2 produktionsareal, samt overdækning af pladsen med et halvtag.

Landskabelige forhold

Ejendommen ligger i landsbyen Smedager i Aabenraa Kommune. Området er fladt og sandet landbrugsjord, og karakteristisk ved nogle mellemstore vandløb – således løber Rebbøl Å og Søderup Å sammen umiddelbart nord for ejendommen. Området langs vandløbene er i Aabenraa Kommunes kommuneplan 2025 udpeget som ”økologisk forbindelsesområde”, og udpegningen rækker ind over ejendommens bygningssæt. Den sydlige del af bygningssættet ligger i KP 25 udpegning af ”særligt værdifulde landbrugsområder”, sammen med arealerne syd for Smedager landsby.

Smedager er en landsby, der består af 4 landbrugsejendomme, 6 beboelsesejendomme, og et par ejendomme med lagerbygninger / udhuse, så der er lige akkurat *ikke* tale om en samlet bebyggelse af *mere end* 6 boliger uden landbrugspligt, i Husdyrlovens forstand.

Smedagervej 39 er en velholdt, ryddelig ejendom med et vedligeholdt bygningssæt. Ud til vejen ligger stuehus og have samt indkørsel og græsplæne, mens kostald, foderlade og kalvestald og lade 2 ligger lidt tilbagetrukket fra vejen, og afskærmet i forhold til nabo af et tæt levende hegn.

Kalvestalden, som er den eneste nye bygning i denne ansøgning, er opført imellem lade 2 og foderlade, som et halvtag med ensidig hældning bygget sammen med lade 2. Det er mindre i højde end både foderladen og lade 2, og rager derfor ikke op over de eksisterende bygninger. Det vurderes, at kalvestalden stort set ikke er at se fra vejen.

Potentielle gener

Nærmeste nabo er Smedagervej 37, der er et fritliggende enfamilieshus, der ligger overfor indkørslen til Smedagervej 39. Beregninger i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgeneafstandene overholdes for både enkelt naboer, samlet bebyggelse og byzone. Der er ca. 172 m til Smedagervej 37 i vægtet gennemsnitsafstand, over 2 km til samlet bebyggelse og mere end 5 km til byzone.

Støj fra selve husdyrbruget vurderes ikke at være til væsentlig gene for naboer, der har ikke tidligere været klager over støj fra husdyrbruget.

Rystelser og vibrationer fra husdyrbruget vurderes at være af begrænset omfang, og mest knyttet til transporter. Der sker ingen ændringer af malkeanlæg, vakuumpumpe eller lignende, der kunne give anledning til forøgede rystelser.

Støv fra ejendommen vurderes ikke at være til væsentlig gene for naboer, idet kørearealer på ejendommen er befæstede og renholdes. Foder læsses af og opbevares i indendørs foderlade, så det støver kun inde i laden.

Fluer og skadedyr bekæmpes, der muges ud hyppigt og holdes grundigt rent ved kalvene for at undgå sygdom og opformering af fluer, og døde dyr opbevares overdækket i skygge af levende hegn sydøst for den lille gyllebeholder. Dette vurderes ikke at medføre væsentlig gene for naboer eller forbipasserende.

Størstedelen af transport til og fra ejendommen sker pt. via indkørslen på Smedagervej 39. Derudover sker en del af transporterne med gylle og afgrøder direkte til og fra marken.

Samlet set vurderes husdyrbruget ikke at medføre væsentlige gener for naboer i form af lugt, støj, støv, vibrationer, lysgener, fluer, skadedyr, opbevaring af døde dyr eller transport.

Husdyrgødning

Der produceres gylle og dybstrøelse. Gyllen afhentes til direkte fra fortanken. Dybstrøelse udmuges til markstak, hvorfra det hentes kort efter af biogasanlægget.

Efter bioforgasning kommer flydende husdyrgødning retur til opbevaring i gyllebeholder, indtil det udbringes som gødning i marken.

Tagvand og pladsvand

Der sker ingen ændringer af afledning af tagvand fra de eksisterende bygninger. Fra den nye kalvestald ledes tagvand til nedsivning i faskine af sten i jorden. Afløb fra kalvepladsen ledes fortsat til gyllebeholderen, men ved at kalvepladsen nu er under tag, er der mindre pladsvand, der skal opsamles i gyllebeholder.

Ammoniakdeposition til natur

Der er i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak, som forskellige naturtyper må belastes med. Kravene er fastsat som maksimale mængder kvælstof (kvælstof er en bestanddel af ammoniak).

Ammoniaknedfald fra luften kaldes deposition. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget med den nye kalvestald overholder beskyttelsesniveauerne for ammoniak til alle nærliggende naturområder, både kravene til totaldeposition til de mest sårbare naturtyper samt kravet om mer-deposition til mindre sårbare naturtyper, jf. kommunens konkrete vurdering af de nærliggende naturtypers sårbarhed.

Anvendelse af BAT

BAT er en forkortelse for ”bedste tilgængelige teknik” (på engelsk: ”best available techniques”). Da husdyrbruget har en ammoniakfordampning over 750 kg NH3 N/år, er der krav til at anvende den bedste tilgængelige teknik i forhold til minimering af miljøbelastninger fra husdyrbruget. Der er dels faste krav til den totale ammoniakemission i forhold til BAT i Husdyrloven og tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget overholder BAT kravet til ammoniakemission.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Ansøgningen rummer ikke store ændringer af anlægget. Udgangspunktet er således det eksisterende anlæg. Opførelse af kalvestalden er et resultat af afprøvning af forskellige alternative løsninger for opstaldning af kalve – herunder på græs om sommeren med små læskure, flytbare hytter, hytter fast placeret på kalveplads og så altså nu fast placeret på kalveplads under tag. Med den valgte løsning samles alt afløb fra hytter op, og det undgås at blande rent regnvand med afløb fra dybstrøelsen, hvorved der er mindre vand, der skal opsamles, og kalvene er bedre beskyttet mod vind og vejr, samtidig med at de er i frisk luft.

0-alternativet er, at halvtaget på kalvepladsen fjernes, og en del af hytterne fjernes. Dette vil ikke give nogen miljømæssige forbedringer.

Husdyrbrugets ophør

Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde, gødningsopbevarings- og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ.

3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø

I dette kapitel beskrives husdyrbrugets indretning og drift, husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne, samt husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne med hensyn til ammoniak- og lugtemission og -deposition og eventuelle gener i forbindelse med støj, rystelser, vibrationer, støv, lys, skadedyr og transporter. Derudover beskrives forbrug af naturressourcer og affaldsproduktion.

Hvor det er relevant, efterfølges emnerne af en vurdering af det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

1) befolkningen og menneskers sundhed,

2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,

3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,

4) materielle goder, kulturarv og landskabet,

5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og

6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

3.1 Indretning og drift af anlægget

Placering af det eksisterende staldanlæg, opbevaringsanlæg og øvrige bygninger, samt ansøgte ændringer fremgår af oversigtskortene i Bilag 1 samt af Figur 1.

Figur 1: Situationsplan ansøgt

3.1.1 Produktionsarealer

Det samlede produktionsareal er på 2.884 m^2, heraf er produktionsarealet i den nye kalvestald på 248 m^2.

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages beregninger for før og efter situationen for husdyrbruget. Der skal desuden foretages beregninger for husdyrproduktionen for 8 år siden. Derfor skal 8 årsdriften og nudriften fastsættes.

Den lovlige drift for 8 år siden på husdyrbruget tager afsæt i det produktionsareal, der var i miljøgodkendelsen fra 2014, som er opgjort til 2636 m2. Siden er der meddelt en miljøtilladelse efter produktionsareal-modellen til 2782 m2 i 2023 (lovlig nudrift).

8-års-driften

Produktionsarealerne for 8 års driften fremgår af Tabel 1, og de tager således udgangspunkt i miljøgodkendelsen fra 2014.

Opgørelse af produktionsarealerne i staldene er baseret på opmålinger foretaget af ansøger sammen med miljørådgiver Britt Bjerre Paulsen i foråret 2023.

Staldnavn	Staldstørrelse (m²)	Ventilation	Kildehøjde Produktion		Antal måneder udegående	Produktionsareal (m²)
8 års drift						
Kostald	3161	Naturlig ventilation	3 m	(#1033261) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	2149
				(#1033259) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	205
Foderlade	120	Naturlig ventilation	3 m	(#1033264) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	84
Ungdyr i lade	221	Naturlig ventilation	3 m	(#1033269) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	198
Sum						**2636**

Tabel 1: Stalde, dyre- og gulvtype og produktionsarealer i 8-års drift.

Nu-drift

Nudriften tager afsæt i godkendelsen fra 2023, med kalvepladsen som den var dengang.

Produktionsarealerne for nudriften fremgår af Tabel 2.

Nudrift						
Kostald	3161	Naturlig ventilation	3 m	(#1033260) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	2149
				(#1033258) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	205
Foderlade	120	Naturlig ventilation	3 m	(#1033263) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	84
Ungdyr i lade	221	Naturlig ventilation	3 m	(#1033268) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	198
Kalveplads	216	Blandet ventilation	3 m	(#1033271) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	146
Sum						**2782**

Tabel 2: Stalde, dyre- og gulvtype og produktionsarealer i nu-drift.

Ansøgt drift

Staldnavn	Staldstørrelse (m^2)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m^2)
				Ansøgt drift		
Kostald	3161	Naturlig ventilation	3 m	(#1033257) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	205
				(#1033256) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	2149
Foderlade	120	Naturlig ventilation	3 m	(#1033262) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	84
Kalvestald	370	Naturlig ventilation	3 m	(#1033265) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	248
Ungdyr i lade	221	Naturlig ventilation	3 m	(#1033267) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	198
Sum						**2884**

Tabel 3: Stalde, dyre- og gulvtype og produktionsarealer i ansøgt drift.

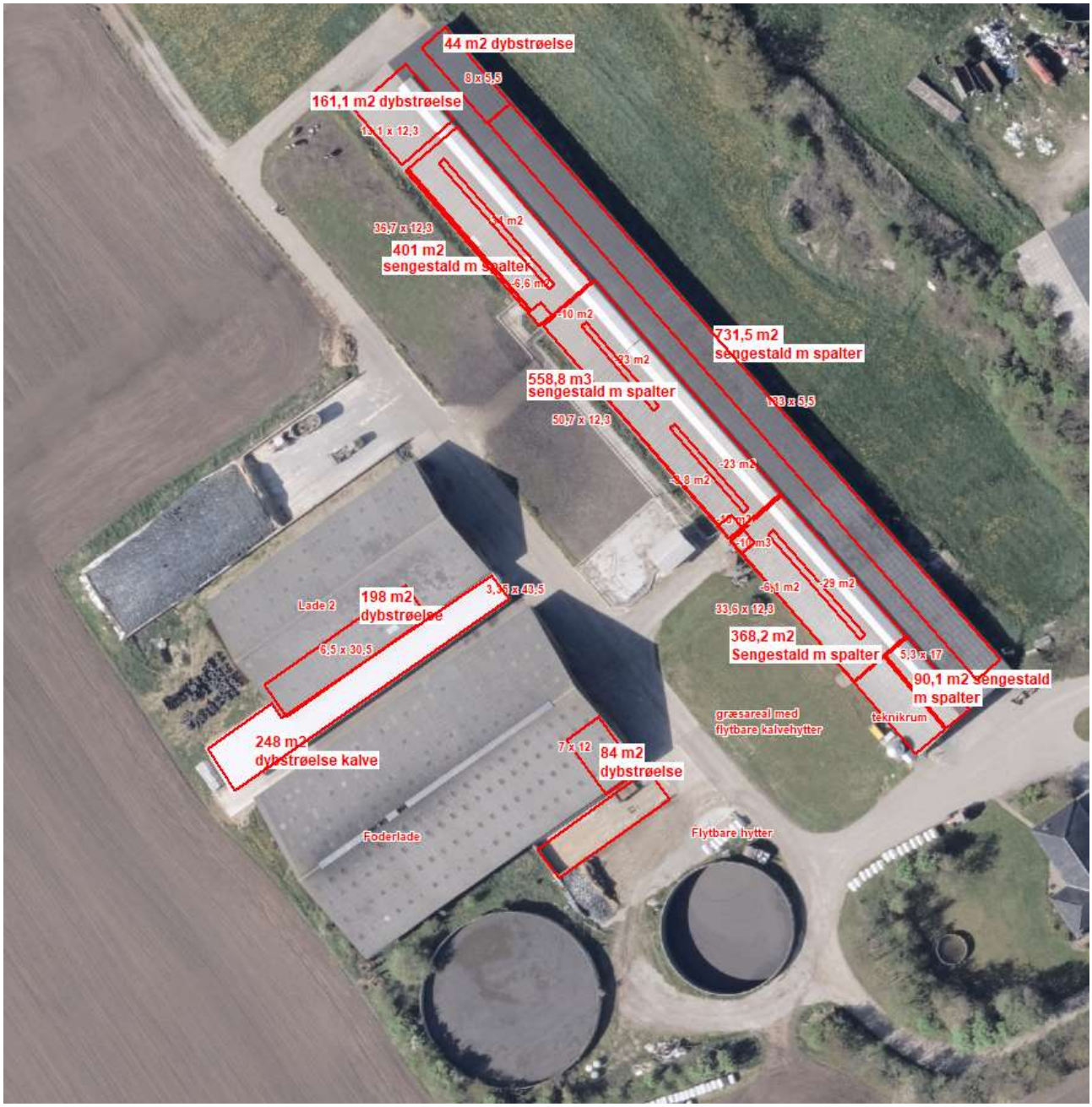

Figur 2. Produktionsarealer ansøgt drift.

3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg fremgår af Tabel 4. De eksisterende opbevaringsanlæg består af to gyllebeholdere.

Med en forventet besætning på ca. 145 årskøer af tung race, og 65 jerseykøer, begge med opdræt, produceres ca. 7200 m³ gylle og 360 m³ dybstrøelse. 9 måneders opbevaring svarer til ca. 5300 m3 gylle. Gyllen afhentes direkte fra stalden til biogasanlæg, og den afgassede gylle kommer tilbage til opbevaring i lagertankene. Der er 5575 m3 opbevaringskapacitet til rådighed i de to tanke. Det vurderes altid, om der er plads i lagertankene, inden gyllen fyldes i. Der er indgået aftaler om lejet opbevaring i forbindelse med gylleaftaler med to andre bedrifter i området, ca. 1000 m3 hvert sted.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m^2)
			Ansøgt drift		
Gyllebeholder 1	Flydende				427
Gyllebeholder 2	Flydende				758
			Nudrift		
Gyllebeholder 1	Flydende				427
Gyllebeholder 2	Flydende				758
			8 års drift		
Gyllebeholder 1	Flydende				427
Gyllebeholder 2	Flydende				758

Tabel 2: Opbevaringsanlæg på husdyrbruget. Kilde: Husdyrgodkendelse.dk

Øvrig opbevaring af vand

Der sker kun mindre ændringer af afløbssystemet i forbindelse med det ansøgte. Tagvand fra de eksisterende bygninger afledes dels til jorden / til nedsivningsgrøft og dels til dræn med forbindelse til vandløb. Tagvand fra den nye kalvestald afledes til faskine, og siver ned. Afløb fra kalvepladsen ledes til gyllebeholder. Ved det, at størsteparten af kalvepladsen nu er overdækket, vil vandmængden, der skal opsamles fra denne plads, være væsentligt mindre end tidligere. Vand fra ensilagepladserne opsamles og ledes til gyllebeholderne. Samlet er arealet, der opsamles fra, opmålt til ca. 1700 m2, hvilket giver en årlig vandmængde på ca. 1500-2000 m^2 pr. år. En del af det vand, der lander på ensilagepladsen vil løbe af, når ensilagepladsen er fyldt og overdækket med plastik.

Regnvand som falder på drivgangs- arealet ved klovbeskæringsfaciliteten (ca. 400 m2) ledes til fortank, og håndteres sammen med gyllen. Arealet er ikke et, som dyrene har adgang til ud over i forbindelse med klovbehandling, og det rengøres umiddelbart efter brug, så det regnes ikke med som produktionsareal.

Vandet fra den store ensilageplads kan sprinkles ud når forholdene i marken tillader det, mens afløb fra kalvestalden ledes til gyllebeholderen. Den store ensilageplads er indrettet med hældning mod bagvæggen og en række riste, der leder regnvand ned til rør under pladsen og videre til pumpebrønd ved pladsens sydvestlige hjørne.

Vand fra den lille ensilageplads og køreareal foran foderladen kan også sprinkles ud, såfremt der ikke er gødningsvand blandet med i det. Så længde der står kalvehytter på arealet, skal vandet opsamles.

I det omfang pladsvandet opsamles, fyldes det i den store gyllebeholder.

Med disse muligheder for opbevaring og udbringning af gylle og pladsvand, skønnes det, at der er tilstrækkelig kapacitet til rådighed til opbevaring af gylle og pladsvand.

Vurdering

Det vurderes, at gødningshåndteringen med afhentning til biogas er effektivt og miljømæssigt hensigtsmæssigt. Husdyrbrugets behov for opbevaringskapacitet vil fremadrettet blive løst ved den eksisterende opbevaringskapacitet på ejendommen og ved opbevaringsaftaler hos andre på samlet ca. 2000 m3. Idet tagvandet fra kalvestalden afledes til jorden, bliver det ikke blandet med afløb fra kalvepladsen, og derved er der ikke behov for at opsamle regnvand fra pladsen.

3.1.3 Drift af anlægget

Det er ejer / ansøger og 1 elev der varetager driften på ejendommen. Driften af anlægget er beskrevet i de følgende afsnit i denne rapport, men derudover kan der nævnes at der er følgende faste procedurer på husdyrbruget:

- I løbet af dagen bliver dyr, anlæg, installationer og materiel holdt under opsyn
- Slidte dele repareres eller udskiftes løbende
- Der registreres dyr i CHR
- Der er sundhedsrådgivning ved dyrlæge
- Der føres journal over antal dyr bortskaffet til DAKA og antal dyr til slagtning
- Der føres journal over medicinforbrug
- Serviceeftersyn på malkeanlæg/robotter og køletanke overholdes
- Indlægssedler for indkøbt foder gemmes. Der udarbejdes foderplaner, og forbruget af foder registreres.
- Opgørelse over ressourceforbruget (brændstof, el, vand og foder) registreres årligt
- Der gennemføres 5-års kontrol af el-installationerne af autoriseret el-installatør
- Der udføres årlig kontrol af slukningsudstyr
- Der udarbejdes gødningsregnskab, sprøjteplan og mark/gødningsplaner for ejendommen

Husdyrbruget leverer mælk til Arla, og skal derfor leve op til Arlagårdens omfattende egenkontrolprogram med hensyn til sundhed, hygiejne og dyrevelfærd.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde

Ud over det, der er godkendt i 2023, er kalvepladsen forlænget med en plads på ca. 140 m2, og forsynet med et halvtag, så det i dag fremstår som en åben kalvestald.

Fig 3. Nyt tag over kalvepladsen

Fig 4: Kalvepladsen omdannet til kalvestald

Kalvepladsen er indrettet med afløb til gyllebeholder. Tagvand fra kalvestalden nedsives i jorden i en faskine af sten.

Der er igangsat ansøgning om byggetilladelse.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug

Ansøger har ikke dyrehold på andre ejendomme.

Vurdering af produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug

Der er således ikke produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav

Landskab, planforhold og kulturarv

Aabenraa Kommune.

Ifølge Kommuneplan 2025 for Aabenraa Kommune ligger husdyrbruget delvist indenfor et større område, der er udpeget som ”særligt værdifuldt landbrugsområde”. I kommunens Landbrugskarakteranalyse er området betegnet som ”Landbrugssletten i vest” som er kendetegnet ved et fladt terræn, hvor dyrkede marker afgrænses af en delvist brudt hegnsstruktur og små, spredtliggende plantager.

50 m nord for enden af kostalden løber Rebbøl å, og den løber sammen med Søderup Å 500 m længere nedstrøms. Der er udpeget lavbundsarealer og økologiske forbindelser langs med vandløbene, men ingen af

disse udpegninger har direkte indvirkning på ejendommen Smedagervej 39, eftersom der ikke bygges indenfor lavbundsarealer. Der er også udpeget potentielle naturområder langs med Rebbøl Å og Søderup Å.

Fig. 5: Fra Aabenraa Kommunes Kommuneplan 2025 vedr. økologiske forbindelser og værdifulde landbrugsområder. Kilde: netgis.aabenraa.dk

Fig. 6: Fra Aabenraa Kommunes Kommuneplan 2025 vedr. potentielle naturområder og værdifulde landbrugsområder. Kilde: netgis.aabenraa.dk

Området hvor husdyrbruget er beliggende, er kendetegnet ved at være et overvejende fladt landbrugslandskab. Levende hegn langs de mindre veje og imellem markerne inddeler landskabet og skaber variation. De fleste ejendomme i Smedager er omgivet af træer og beplantning, der beskytter mod vinden og bryder indsigten til bygningerne. På Smedagervej 39 er der plantet rundt om gyllebeholderne, ved indkørslen og rundt om haven ved stuehuset, samt over mod naboen.

Halvtaget over kalvepladsen vil ikke være særlig synligt udefra, da pladsen er mellem de to lader på ejendommen, og da halvtaget er lavere end begge lader.

Ejendommen fremstår pæn og ryddelig og vedligeholdt.

Vurdering af landskabelige forhold
Den ansøgte kalvestald udgør kun en relativt begrænset bygningsmæssig ændring, der ikke vil være særligt synlig på afstand, da den er bygget ind imellem to eksisterende ladebygninger.

Kulturarv

Der er ingen udpegninger af Værdifulde kulturmiljøer eller Kulturhistoriske Bevaringsværdier omkring ejendommen jf. Aabenraa Kommunes kommuneplan 2025. Der er ingen fredninger eller fredede fortidsminder omkring ejendommen, så det vurderes, at det ansøgte ikke har betydning for kulturarven.

Der er ingen beskyttede sten- eller jorddiger og heller ingen fredninger, kirkebyggelinier eller kirkelandskaber omkring ejendommen.

I forhold til arkitektonisk arv så skal der ikke ske nedrivning af bevaringsværdige bygninger, og der ligger ingen fredede bygninger eller bevaringsværdige bygninger, som vil have indkig til husdyrbruget, eller som vil skæmmes af husdyrbrugets udvidelse.

Vurdering af kulturarv

Da husdyrbruget ligger uden for fortidsmindebeskyttelseslinjer og kulturudpegninger, kan husdyrbruget ikke påvirke registrerede fortidsminder eller kulturudpegninger negativt.

Materielle goder

Med materielle goder menes materielle ting og ejendom. Ud fra denne betragtning skal der redegøres for, om ting og ejendomme kan blive væsentligt påvirket af husdyrbruget og dets udvidelse.

Med godt 170 m fra nærmeste staldhjørne til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt , så er lugtgenegrænserne for det ansøgte overholdt. Afstanden er passende i forhold til at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af naboernes materielle værdier.

Vurdering af materielle goder

Idet husdyrlovens beskyttelsesniveauer for lugt vil være overholdt i den fremtidige situation, så vurderes det, at evt. påvirkning af materielle goder vil være håndteret. Det tilstræbes generelt at tage hensyn til naboerne i den daglige drift, for at undgå at kvægbruget får væsentlig indvirkning på materielle goder i omgivelserne. Området er et udpræget landbrugsområde, og det er derfor forventeligt at der opføres bygninger til brug for husdyrhold i tilknytning til de bestående ejendomme. For lokalområdet er det at foretrække, at gårdene bliver drevet og vedligeholdt, og at der er liv på landet, frem for at gårdene og driftsbygningerne står tomme og forfalder.

Afstandskrav

Husdyrbruglovens § 6 og § 8 fastsætter krav til minimumafstande fra husdyrbrugets anlæg til omgivelserne. Afstandskravene jf. Husdyrlovens § 6 overholdes idet husdyrbruget ligger mere end 50 m fra:

- Et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- Et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- En nabobeboelse

Nærmeste byzone-areal er nordenden af Bylderup ved Bylderup-Bov, som ligger godt 5 km væk. I modsat retning ligger Bolderslev, i en afstand af ca. 6 km. Nærmeste lokalplanlagte områder i landzone, der er udpeget til blandet bolig og erhverv, er et blandet bolig- og erhvervsareal i Vollerup, som ligger ca. 2,8 km mod nordøst.

Nærmeste nabobeboelse er stuehuset på naboejendommen Smedagervej 41, som er præcis 50 m fra eks. stald på Smedagervej 39. Den nye kalvestald er opført i en afstand af 130 m fra naboens beboelse.

Husdyrbrugets placering i forhold til afstandskravene i Husdyrlovens § 8 fremgår i den elektroniske ansøgning i www.husdyrgodkendelse.dk

Afstandskravene til vandløb (herunder dræn) og søer (15 m) er overholdt. Der er ingen kendte dræn indenfor 15 m af den nye kalvestald.

Der er ingen driftsbygninger, der ligger indenfor 15 m af offentlig vej eller privat fællesvej.

Der er ingen markvandingsboringer eller vandforsyningsboringer indenfor 25 m af kalvestalden. Der er en markvandingsboring (DGU 167.1533), der ligger syd for ejendommen, i en afstand af ca. 46 m fra gyllebeholderen.

Der er ingen anlæg til almen vandforsyning indenfor 50 m af bygningssættet, hvorved afstandskrav til almen vandforsyning er overholdt.

Afstandskravet til beboelse på samme ejendom er 15 m til stalde mv. Dette er overholdt, idet der er ca. 24 m fra stuehuset til kostalden. Der er ca. 103 m fra den nye kalvestald til stuehuset.

Afstandskravet til naboskel er overholdt, idet nærmeste naboskel er 34 m fra kostalden mod øst. Der er ca. 92 m fra kalvestalden til naboskel mod øst, og ca. 140 til naboskel mod vest.

Der er ingen levnedsmiddelvirksomheder indenfor 25 m af bygningssættet, så der er ingen konflikt med dette afstandskrav. Der er ikke gårdbutik eller andet salg direkte til forbrugere fra ejendommen, men alene mælkeproduktion, der leveres til mejeri.

Husdyrlovens afstandskrav jf. § 8 er således overholdt.

Byggelinjer og andre beskyttelseslinjer mv.

Hele bygningssættet ligger uden for kystnærhedszonen, sø- og åbeskyttelseslinje, skovbyggelinje samt kirkebyggelinje.

Vurdering af afstandskrav og byggelinjer mv.

De nye stalde og anlæg overholder alle afstandskravene i Husdyrbruglovens §6 og §8, og der er ingen bygge- eller beskyttelseslinier, der vedrører ejendommens bebyggede areal.

3.4.1 Jordarealer og jordbund

Alle stalde, kanaler, fortanke, gyllerør og gyllebeholdere er og bliver udført i tætte og stabile materialer.

Der er ikke foretaget terrænændringer i forbindelse med byggeri af kalvestalden, da den er opført på et plant areal mellem eks. bygninger, hvor der var en kalveplads i forvejen.

Der er ikke registreret jordforurening i forbindelse med husdyrbrugets nuværende bygninger, anlæg, kørearealer og tilstødende arealer.

Vurdering

Da stalde, kanaler, fortanke, gyllerør og gyllebeholdere er og bliver udført i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ikke ved normal drift kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer eller jordbund.

3.5 Ammoniakemission og -deposition

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift samt evt. oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

Ammoniakemissionen fra stalde og opbevaringslagre på Smedagervej 39 fremgår af Tabel 5. Den totale ammoniakemission fra husdyrbruget er i ansøgt drift beregnet til 3584 kg N/år, med en meremission på 208,3 kg N/år i forhold til 8-års driften, og 85,7 kg i forhold til den lovlige, etablerede nudrift.

Samlet resultat af ammoniakberegninger

Samlet emission: **3584,1** (kg NH_3-N/år) Meremission (8 års-drift): **208,3** (kg NH_3-N/år) Meremission (nudrift): **85,7** (kg NH_3-N/år)

4.1 Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH_3-N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH_3-N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH_3-N/år)
Ansøgt drift	3110,2	473,9	3584,1
Nudrift	3024,6	473,9	3498,5
8 års-drift	2901,9	473,9	3375,8

Tabel 5: Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og totalt fra husdyrbruget. Kilde: Husdyrgodkendelse.dk

Husdyrbruget giver anledning til fordampning af ammoniak, især fra staldgulvene. Størsteparten af ammoniakken afsættes indenfor ca. 400 m, på planter, blade, bygningsoverflader mv. Da ejendommen især er omgivet af dyrkede arealer, så vil størstedelen af den fordampede ammoniak afsættes på dyrkede arealer, og virker som gødning til afgrøderne. En del afsættes på bladene på træer i levende hegn mv., og en mindre del vil afsættes i naturarealer i nærheden, hvor det kan være med til at forrykke den økologiske balance, og fremme næringselskende plantearter, på bekostning af sårbare, nøjsomme arter, der typisk findes i næringsfattige naturarealer.

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder) eller dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV arter). Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen inddeler naturen i kategori 1, 2 og 3 natur og fastsætter beskyttelsesniveauer som fremgår af Tabel 6.

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse	Krav
Kategori 1	Ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper uanset størrelse jf. bilag 3 pkt. D i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug hvis de er beliggende inden for et Natura 2000 område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev inden for et Natura 2000 område som er omfattet af § 3 i NBL[1] (dvs. større end 2.500 m²)	Max. totaldeposition (stald og lager) afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*: 0,2 kg N/ha/år ved> 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2	Ammoniakfølsomme naturtyper som ligger udenfor Natura 2000 område: højmoser, lobeliesøer, heder der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i NBL og overdrev der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i NBL.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3	Ammoniakfølsomme naturtyper der ikke er omfattet af kategori 1 og 2 og som ligger uden for Natura 2000 område i form af heder, moser og overdrev der er omfattet af § 3 i NBL samt ammoniakfølsomme skove.	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke

[1] Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 240 af 13/03/2019

	For at være ammoniakfølsom skal skove være større end 0,5 ha og mere end 20 m bred og bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer og 1) hvor der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«, 2) hvor skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller 3) hvor der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen "Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove" og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.	være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniak-følsomme.	Kan fx være enge, strandenge og søer	
* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel): Antal husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH3-N pr. år indenfor 200 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH3-N pr. år indenfor 200-300 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH3-N pr. år indenfor 300-500 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH3-N pr. år indenfor 500-1.000 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH3-N pr. år indenfor 1.000-2.500 m		

Tabel 6: Krav til maksimal total- og merdeposition af ammoniak

Kategori 1-natur

De nærmeste internationale beskyttelsesområde er Fuglebeskyttelsesområdet Terkelsbøl Mose, som ligger ca. 1680 m mod sydøst. Her er der dog ikke udpeget kat. 1 natur. Nærmeste kat. 1 natur er nogle arealer i Bolderslev skov, der ligger ca. 10 km mod øst. Her er der, på grund af den store afstand, ingen påvirkning.

Kategori 2- natur

Ifølge Aabenraa Kommunes hjemmeside er der en kategori-2 mose, der ligger ca. 3,7 km mod øst ved Ingebølvej. Mod vest ligger der et overdrev i en afstand af ca. 3,6 km. Begge steder beregnes ammoniakafsætningen til 0,0 kg N/ha/år.

Kategori 3-natur

Ifølge www.husdyrgodkendelse.dk og Aabenraa Kommunes hjemmeside er det nærmeste kat. 3 naturområde en mose, der ligger sydøst for Smedager, i en afstand af ca. 880 m. Her er totaldepositionen af ammoniak på 0,4 kg N/ha/år fra anlægget, men ændringen i forhold til 8-årsdriften er på 0,0 kg N/ha/år i mosen.

Beskyttelsesniveauet for kategori 3 natur på maks. 1 kg N/ha/år i mer-deposition er således overholdt.

Fig.7 : Kategori 3 natur. Kilde: husdyrgodkendelse.dk

Oversigt af naturpunkter

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Eng mod vest	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,3
Vandhul i have Obbehusvej 20	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,0	2,5
Eng mod øst (punkt 2)	Kategori 3	Sagsbehandler	0	Bn	0,0	0,0	0,3
mose ved Ingebølvej	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
Natura2000	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
Vandhul	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,4
Mose i Terkelsbøl mose	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0
overdrev	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
mose kat. 3	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,4

Tabel 7: Ammoniakdeposition (kg N/ha/år) ved naturområder i nærheden af husdyrbruget. I tabellen fremgår total deposition samt merdepositionen i forhold til nudriften og 8-års driften. Eng mod øst punkt 2 bør hedde "eng mod vest punkt 2). Hverken enge eller vandhuller er kategori-3 natur. Kilde: Husdyrgodkendelse.dk

Anden beskyttet natur (§3 natur)

Der er desuden foretaget depositionsberegninger til et engareal, der ligger vest for ejendommen i en afstand af ca. 680 m. Her må der forventes en total-påvirkning på omkring 0,2 kg N/ha/år, men der er ingen mer-påvirkning. Et vandhul mod nordøst modtager ca. 0,4 kg n/ha/år i totaldeposition, men heller ingen mer-påvirkning. Et vandhul i en have ved Obbehusvej 20 modtager en samlet depostion på 2,5 kg, men den ændrer sig kun med 0,1 kg N/ha i merdeposition i forhold til nu-driften.

Vurdering af ammoniakdeposition til naturområder

Da Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens krav til total- og merdeposition af ammoniak til kategori 1, 2 og 3 natur overholdes, vurderes ammoniakdepositionen til de nærmeste særligt beskyttede naturområder ikke at kunne påvirke naturarealerne negativt i væsentlig grad, og påvirkningen fra anlægget på beskyttede naturarealer i området er i det hele taget meget beskeden.

3.6 Biologisk mangfoldighed/biodiversitet

Biologiske mangfoldighed/biodiversitet generelt

Den nærliggende biodiversitet, der kan forventes at blive berørt af projektet, skal beskrives, herunder biodiversitetens relative rigdom, forekomst, kvalitet og regenereringskapacitet i området og dettes undergrund.

FN definerer biodiversitet som: ”*Mangfoldigheden af levende organismer i alle miljøer, både på land og i vand, samt de økologiske samspil, som organismerne indgår i. Biodiversitet omfatter såvel variationen indenfor og mellem arterne som mangfoldigheden af økosystemer.*” Med andre ord er biodiversitet alt liv på jordkloden, herunder dyr, planter, svampe, bakterier og andet levende både på land og i vand.

Et traditionelt husdyrbrug vil kunne påvirke biodiversiteten ved af forrykke næringsstof balancer ved udledning af ammoniak til luften, ved udslip af forurenende stoffer i form af næringsstoffer eller kemikalier, afdrift eller afstrømning af bekæmpelsesmidler anvendt i marken eller ved direkte fysisk påvirkning, fx hvis der fjernes natur, leve-, yngle- eller opholdssteder.

Påvirkningen med ammoniak på naturtyper er beskrevet i det foregående afsnit. I et efterfølgende afsnit under dette punkt beskrives bilag IV-arter og eventuel påvirkning heraf.

Der nedlægges ikke naturområder, og der fjernes ikke levende hegn eller andet. Der er heller ikke pt. planer om at fjerne gamle bygninger. Det areal, der er ændret til kalvestald, var i forvejen en kalveplads og lidt udyrket areal ved siden af laden, og må forventes at rumme en ret begrænset biodiversitet.

Husdyrbruget ligger tæt på vandløb, som er spredningskorridorer, hvor der er udpeget økologisk forbindelseslinie i kommuneplanen, som beskrevet under pkt. 3.4.

Vurdering af påvirkning af biologisk mangfoldighed / biodiversitet.

Eftersom kalvestalden placeres på eks. kalveplads, og indenfor det i forvejen bebyggede areal, så forventes der ingen væsentlig påvirkning af biologisk mangfoldighed eller biodiversitet som følge af projektet.

Bilag IV-arter

Bilag IV arter er særligt beskyttede dyrearter, der fremgår af bilag IV i EU’s habitatdirektiv. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Af faglig rapport fra DMU nr. 635, Håndbog over dyrearter på habitatdirektivets bilag IV [2] findes en liste over bilag IV arters udbredelse i et grid på 10 km x 10 km fordelt over hele landet. Baseret på denne rapport er der undersøgt hvilke bilag IV-arter der *kan* være til stede i området omkring husdyrbruget. Derudover er der indhentet data for registreringer af bilag IV arter fra Miljøportalen og Aabenraa kommunes egne registreringer i området (Figur 14). I Tabel 8 fremgår de Bilag-IV arter der kan være til stede i området omkring husdyrbruget.

Der er desuden udgivet en videnskabelig rapport i 2013 over overvågning af arter[3]. Af rapporterne fremgår, at nedenstående arter kan være registreret i nærområdet til husdyrbruget.

Dansk navn	Videnskabeligt artsnavn	Kilde
Pattedyr		
Brunflagermus	Nyctalus noctula	I nabokvadrat ifølge DMU, Miljøportalen
Sydflagermus	Eptesicus serotinus	DMU
Dværgflagermus	Pipistrellus pygmaeus	I nabokvadrat ifølge DMU, Miljøportalen
Pipistrelflagermus	Pipistrellus pipistrellus	DMU, Miljøportalen
Vandflagermus	Myotis daubentonii	I nabokvadrate ifølge DMU, Miljøportalen
Troldflagermus	Pipistrellus nathusii	I nabokvadrat ifølge DMU, Miljøportalen
Odder	Lutra lutra	Miljøportalen
Padder		
Stor vandsalamander	Triturus cristatus	DMU, Miljøportalen,
Spidssnudet frø	Rana arvalis	DMU
Løgfrø	Pelobates fuscus	DMU
Krybdyr		
Markfirben	Lacerta aglilis	DMU
Insekter		

Tabel 8: Liste over potentielle bilag IV-arter i området

Ifølge Naturdata på Danmarks Miljøportal er der ikke registreret fund af bilag IV-arter inden for 1.000 m fra husdyrbruget.

De potentielle bilag IV-arter, der kan forekomme i området er som beskrevet i tabel 8 flagermus, odder, markfirben og tre paddearter.

Gamle bygninger og træer ***kan*** fungere som dagskjul og overvintringssteder for flagermus. Der fjernes ikke bygninger eller træer.

Odderen kan højst sandsynligt færdes langs vandløbene bag ejendommen.

Markfirben findes typisk på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejskråninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. Der er umiddelbart ingen sådanne områder i nærheden af husdyrbruget.

[2] Søgaard, B. & Asferg, T. (red.) 2007: Håndbog om arter på habitatdirektivets bilag IV – til brug i administration og planlægning. Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet. – Faglig rapport fra DMU nr. 635. 226 s. http://www.dmu.dk/Pub/FR635.pdf

[3] AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 https://www.dmu.dk/Pub/Sr50.pdf

Samlet vurdering vedr. natur og bilag IV-arter

Den højeste totaldeposition fra husdyrbruget til kategori 1 natur er 0,0 kg N/ha/år. Selv hvis der er kumulation med andre husdyrbrug, så er det strengeste ammoniakkrav til kategori 1 natur en total-påvirkning på 0,2 kg N/ha/år, hvilket således er overholdt. Det er derfor ikke nærmere undersøgt, om der er kumulation med andre husdyrbrug.

Den største beregnede totaldepositionen af ammoniak til kategori 2 naturområde, er på 0,0 kg N/ha/år. Beskyttelsesniveauet på 1,0 kg N/ha/år til kategori 2 natur er dermed overholdt.

Totaldepositionen af ammoniak til kategori 3- natur er på højst 0,4 kg N/ha/år, og der er ingen merdeposition. Det mest restriktive krav kommunen kan stille til kategori 3-natur er en merdepostion på maks. 1,0 kg N/ha/år, og dette er dermed overholdt for alle kat. 3 arealer i omegnen.

Der er ikke nogen mer-deposition til beskyttet eng og vandhul i nærheden.

Da husdyrbruget med det ansøgte overholder ammoniakdepositionskravene til kategori 1 og 2 natur, og ikke giver anledning til merdeposition over 1 kg N/ha/år til sårbare kategori 3- og §3-naturområder vurderes det, at afsætning af ammoniak fra husdyrbruget ikke vil have en negativ indvirkning på naturområder og Bilag IV-arters levesteder i nærheden af husdyrbruget.

Ud fra de tilgængelige oplysninger om fund af bilag IV-arter i området, og ud fra karakteren af de ændringer, der indgår i det ansøgte projekt, vurderes det, at projektet ikke vil have en negativ påvirkning af Bilag IV-arter og deres potentielle levesteder.

3.7 Lugtemission

Husdyrbrugets placering i forhold til nærmeste enkelt bolig (uden landbrugspligt), samlet bebyggelse og byzone fremgår af kortene i www.husdyrgodkendelse.dk

Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Smedagervej 37, som ligger ca. 173 m sydøst for den nærmeste stald i vægtet gennemsnitsafstand. Geneafstanden er beregnet til 94,6 m, hvilket således er overholdt.

Næst-nærmeste nabo uden landbrugspligt er Smedagervej 43. Her er der et andet husdyrbrug (nr. 41) i mellem, så det vurderes at der er kumulation af de to husdyrbrug ved Smedagervej 43. Men da geneafstanden er størst beregnet ved FMK-modellen, er geneafstanden den samme, som til Smedagervej 37, nemlig 94,6 m. Den vægtede gennemsnitsafstand er beregnet til 180m, hvilket således overholder beskyttelsesniveauet for lugt her.

Figur 8: Nærmeste naboer. Kilde: husdyrgodkendelse.dk

I forhold til lugt og samlet bebyggelse, så vurderes det, at Bredevad er nærmeste samlede bebyggelse. Her er der mere end 6 andre ejendomme uden landbrugspligt indenfor en radius af 200 m fra et bestemt hus – Bredevad Byvej 13. Men da der er mere end 2 km til Bredevad, har det ingen betydning, da der ikke vil være lugtgener fra ansøgers ejendom her.

Figur 9: Nærmeste samlede bebyggelse, Bredevad. Kilde: husdyrgodkendelse.dk

Der er ingen lokalplanlagte områder til bolig, offentlige formål eller rekreative områder mv., som ligger nærmere end samlet bebyggelse Bredevad.

Nærmeste byzone vurderes at være i Bolderslev, som ligger ca. 6 km fra ejendommen. Heller ikke her vil der opleves lugtgener fra det ansøgte anlæg. Der er kumulation med 1 anden ejendom, et kvægbrug på Ringvej 6, men da der er så stor afstand til Smedagervej 39, så vil det ikke være lugten herfra, hvis der skulle opleves gener ved Bolderslev. Der er fremtidig byzone i Ravsted, som ligger i en afstand af ca. 3,9 km, her gælder det samme lugtkrav som ved eks. byzone, her er der dog ikke kumulation, da det nærmeste husdyrbrug ligger mere end 300 m fra den fremtidige byzone.

Figur 10: Nærmeste byzone Bolderslev og nærmeste fremtidige byzone, Ravsted. Kilde: husdyrgodkendelse.dk

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Smedagervej 37	0	FMK	94,6	94,6	173,8	Ja
Smedagervej 43	1	FMK	94,6	94,6	180,9	Ja
Bredevad Byvej 13	0	NY	218,9	218,9	2077,2	Ja
Vollerup Byvej 51	0	NY	218,9	218,9	2513,7	Ja
Bolderslev, Bjolderup	1	NY	328,6	361,4	6071,6	Ja
Lendemark, Bylderup	0	NY	328,6	328,6	5051,9	Ja
Ravsted Ejerlav, Ravsted	0	NY	328,6	328,6	3868,9	Ja

Tabel 9: Beregning af lugtgeneafstand til nærmeste nabo, samlede bebyggelser og byzoner. Kilde: Husdyrgodkendelse.dk

Vurdering

Lugt opfattes forskelligt af forskellige personer. Det kan derfor ikke afvises, at nogle vil finde lugtgeneafstandene utilstrækkelige, mens andre ikke føler sig generet, selv om de bor inden for lugtgeneafstandene. Lugt fra fx gyllebeholdere og ensilage indgår ikke i lugtberegningerne i Husdyrgodkendelse.dk. Der vil også kunne forekomme lugtgener i forbindelse med udbringning af husdyrgødning på marker. Dette er et generelt forhold, som gør sig gældende i landbrugets erhvervszone, og er heller ikke særskilt behandlet i lugtberegningerne. I det konkrete tilfælde ligger ejendommen langt ude på landet, og der er langt til naboerne, så det vurderes, at lugt fra husdyranlægget ikke vil være en væsentlig gene.

På baggrund af ovenstående, samt at alle lugtgeneafstande overholdes, vurderes det, at husdyrbruget ikke udgør en sundhedsrisiko for omgivelserne, samt at husdyrbruget kan udvides/ændres som ansøgt uden at være til gene for naboerne.

3.8 Øvrige emissioner og gener

I de efterfølgende underpunkter beskrives potentielle gener fra støj, rystelser og vibrationer, støv, lys, skadedyr og transporter.

3.8.1 Støj

På Smedagervej 39 vil der forekomme støj i forbindelse med fodring, malkning og gyllepumpning i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, blanding af foder, samt transport af dyr, foder og gylle mv.

Nærmeste nabos stuehus ligger relativt tæt på stalden, men der er et kraftigt levende hegn imellem. I de fleste situationer vil vinden i træerne give anledning til mere støj hos naboen, end husdyrbruget. Nærmeste nabo er i øvrigt selv et husdyrbrug, hvor driften vil give anledning til lignende støj.
Naboen i nr. 37 ligger lidt længere væk, men vil nok kunne opleve støj fra transporter med husdyrgødning, omrøring af husdyrgødning mv. Indkørslen til Smedagervej 39 går lige forbi nr. 37, så det vil ikke kunne undgås at transporter til og fra husdyrbruget mærkes. Der er dog en beplantning imellem naboens have og indkørslen til ansøgers ejendom.

Der har været drevet mælkeproduktion på Smedagervej 39 siden ansøger overtog ejendommen i 1993, og der har ansøger bekendt aldrig været klager over støj eller transporter. Der er ikke tale om en stor udvidelse af produktionen på ejendommen, med nye bygninger og anlæg, der anlægges med nye placeringer. Der er alene tale om en overdækning og en lille udvidelse af en eksisterende kalveplads. Det vurderes derfor, at den støj, der vil være fra transporter og omrøring at gylle mv. er forventeligt, når man bor i Smedager. Det samme i forhold til transporter gør sig gældende vedr. naboen i nr. 43, da huset ligger tæt ud til vejen gennem landsbyen.

På baggrund af ovenstående, vurderes det, at støjen fra anlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringliggende nabobeboelser.

Vurdering af støj
På baggrund af ovenstående, vurderes det, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes og at støjen fra anlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for naboerne.

Det foreslås, at der fastsættes vilkår for støj i overensstemmelse med Miljøstyrelsens støjvejledninger.

3.8.2 Rystelser og vibrationer

Der kan muligvis forekomme mindre rystelser i forbindelse med transporter til og fra husdyrbruget.

Den ansøgte udvidelse og overdækning af arealet til kalve vil ikke i sig selv opleves som en forøgelse af transportomfanget til og fra ejendommen. Der sker således ingen ændringer i kilderne til eventuelle rystelser og vibrationer fra husdyrbruget med den ansøgte ændring af dyreholdet i forhold til det, der opleves aktuelt i dag. Øvrige kilder kan fx være gyllepumper, traktorer (specielt ved stakning af ensilage) samt andre maskiner.

Vurdering af rystelser og vinrationer

Forekomst af rystelser og vibrationer vurderes at være af et omfang, der ikke vil genere omgivelserne væsentligt, og ikke mere, end det må forventes i en landbrugslandsby som Smedager. Omfanget forventes ikke at stige i forhold til det, der opleves i dag. Vurdering af rystelser i forhold til transporter er beskrevet under punkt 3.8.6.

3.8.3 Støv

Kørearealer på hele ejendommen er befæstet med grus eller asfalt / beton, hvilket reducerer støvgenerne i forhold til hvis udenomsarealerne ikke var befæstet. Støv vil primært forekomme i forbindelse med markdriften i meget tørre perioder, hvor evt. jord på veje kan hvirvles op, og markarbejdet kan støve i sig selv.

Foder læsses af og opbevares i indendørs foderlade, så det støver kun inde i laden.

Vurdering af støv

Generelt vurderes støv ikke at være af et omfang, der vil genere naboer væsentligt, da transportvejene rundt om ejendommen bliver befæstet med stabil grus og da foder og halm opbevares i lukkede lader.

3.8.4 Lyspåvirkning

Der er LED-belysning i kostalden. Afhængig af årstid og lysforhold udenfor, er der lys frem til kl. 8-9 om morgenen. Om eftermiddagen tændes lyset igen og tidspunktet er afhængig af årstiden og stalden vil være oplyst i stalden indtil kl. 22. Herefter vil der kun være tændt vågelys. Disse tidspunkter kan variere, men det tilstræbes at der er lys i stalden ca. 16 timer, for at holde køernes foderindtag og mælkeproduktion oppe.

Der er ingen lys på gavlen af kostalden og laderne. Der er monteret lysstofrør under halvtaget over kalvepladsen, så der er godt arbejdslys ved arbejde på pladsen. Dette vil kun være tændt, når der arbejdes på pladsen, og eftersom bygningen er placeret mellem de to lader, vil det ikke være til gene for naboerne.

Der er desuden lys ved mælketanken, således at der er oplyst, når mælken skal afhentes. Det opleves ikke, at dette arbejdslys er til gene for naboer.

I "lade 2" og foderladen består belysningen af alm. lysstofrør, der er tændt efter behov.

Der kan forekomme dage, hvor der er behov for lys udover disse tidsrum, f.eks. ved akut behov for dyrlæge hjælp eller andre akutte situationer. Derudover kan der i forbindelse med høst forekomme behov for lys efter solnedgang.

I forbindelse med transporter af mælk, dyr, foder, stakning på ensilagepladserne og kørsel med husdyrgødning vil der holde/køre lastbiler og traktorer med lys på - ved mælketanken, staldene, ensilagepladserne og gyllebeholderne.

Det vurderes dog, at lyset fra ejendommen ikke vil være til gene for naboer.

Vurdering

Det vurderes at lys ikke medfører væsentlige gener for naboer eller vejtrafik, da der minimal belysning fra husdyrbruget, og ingen kraftige projektører.

3.8.5 Skadedyr

Opbevaring af foder sker i åbne siloer. Ejendommen er tilmeldt kommunal rottebekæmpelse.

Dybstrøelse muges ud til container og køres væk til biogas, så der er ikke en møddingsplads, hvor rotter og fluer kan opformeres.

Der muges ud hyppigt ved småkalve og de mobile kalvehytter flyttes til nyt areal. I sommerhalvåret står en del af kalvehytterne på skiftende placeringer i marken, så antallet af kalve i hytter omkring bygningerne er mindre. Der holdes rent omkring foderbord og foderlager, så muligheden for opformering af fluer minimeres. Fluegift i dybstrøelse anvendes kun efter behov.

Vurdering af skadedyr

De beskrevne bekæmpelsestiltag vurderes at være tilstrækkelige til, at der ikke er risiko for gener fra skadedyr eller menneskers sundhed.

3.8.6 Transporter

Størsteparten af transporten i forbindelse med husdyrbruget sker via indkørslen på Smedagervej 39. Derudover sker en del af transporterne med gylle og afgrøder direkte til og fra marken.

Tunge transporter sker typisk i tidsrummet 06.00-19.00 på hverdage. Gyllen køres til biogasanlæg og der modtages afgasset biomasse retur. Transporterne til og fra biogasanlægget foregår med lukket lastbil.

Der sker ikke nogen øgning af antallet af transporter i forbindelse med den ansøgte ændring, som alene drejer sig om en udvidelse af kalvepladsen og overdækning af pladsen.

Tunge transporter	**Nudrift antal/år**	**Ansøgt drift antal/år**
Mælkebil	183	183
Levering af foder	36	36
Afhentning af tyrekalve	26	26
Afhentning af dyr til slagtning	12	12
Halm til strøelse/foder	3	3
Ensilering	Majs 1 gang årligt Græs: 5 årlige slet	Majs 1 gang årligt Græs: 5 årlige slet
Udkørsel af gylle (traktor med 30 tons nedfælder)	183	183
Kørsel med affald (lastbil, dagrenovation)	26	26
Afhentning af døde dyr (lastbil) døde dyr afhentes dagen efter dyret er dødt.	12	12
Diverse sækkevarer	12	12
Afhentning af gylle til biogas (lastbil)	156	156
Afhentning af dybstrøelse til biogas (lastbil)	12	12
Diesel	6	6
Maksimalt i alt	667 + ensilering	667 + ensilering

Tabel 30 Skønnede antal transporter i førsituation og nuværende situation (ansøgt)

Ved at udsprinkle ensilagevandet når forholdene er gunstige, kommer der lidt mindre vand i gyllebeholderen, som så ikke skal køres ud.

Vurdering af transport

Omfanget af transporter vil ikke øges i forhold til det omfang, der blev godkendt med miljøgodkendelsen fra 2023. Da ejendommen ligger i en landsby er der altid fokus på hensynsfuld kørsel, for at minimere gener og risiko for uheld.

3.9 Reststoffer, affald og naturressourcer

3.9.1 Døde dyr

Døde dyr opbevares sydøst for den lille gyllebeholder. Døde dyr placeres over jordniveau på betonspalter eller en palle, i skygge fra levende hegn, overdækket og ude af syne fra offentlig vej. Døde dyr meldes straks til afhentning via DAKA, hvorfor afhentningen som hovedregel sker indenfor ét døgn.

Vurdering vedr. døde dyr

Håndtering af døde dyr vurderes forsvarligt og placeringen vurderes ikke at give anledning til væsentlige gener.

3.9.2 Affald

I Tabel 11 er oplistet husdyrbrugets affaldstyper, opbevaringssteder, transportører, modtageanlæg samt skønnede årlige affaldsmængder.

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder
Olie- og kemikalieaffald:				
Spildolie	Skiftes af værkstedet, opbevares ikke på ejendommen			Ca. 200 l/år
Olie- og brændstoffiltre	Skiftes af værkstedet, opbevares ikke på ejendommen			Ca. 2 stk.
Blyakkumulatorer	Skiftes af værkstedet, opbevares ikke på ejendommen			Ca. 1-2 stk.
Rester af bekæmpelsesmidler	Maskinstation sørger for indkøb, opbevaring, og der er ingen rester.			-
Spraydåser	Container i lade	Henning Sejer Petersen	Henning Sejer Petersen	20 stk /år
Medicinrester	Der er ingen medicinrester, da medicin bliver ordineret til det enkelte dyr og bruges op.			-
Kanyler i særlig beholder	Boks i kontor i stald	Egen	Kommunal modtagestation	40-50 stk/år
Batterier – alle typer	Kasse i kontoret	Egen	Battericontainer	Ca. 20 stk/år.
Fast affald:				
Tom emballage (papir/pap)	Særskilt sorteringsafdeling i dagrenovationscontainer	Kommunal dagrenovation	Genbrug	container tømmes hver 2. uge

Tom emballage (plast)	Industricontainer	Henning Sejer	Genbrug eller forbrænding	container tømmes 3-4 gange i året
Lysstofrør og elsparepærer	Skiftes og tages med af elektriker			Mindre end 1 om året
Jern og metal	I stålbeholder langs levende hegn ved gyllebeholder	Skrothandler	genanvendelse	Varierende.
Diverse brændbart	Dagrenovations-container	Kommunal dagrenovation	Forbrænding	3-400 l container tømmes hver 2. uge
Tomme medicin-glas	Dagrenovation	Kommunal dagrenovation	Forbrænding	50 stk /år
Døde dyr	Syd for gyllebehol-der 1	Vognmand	DAKA	Ca. 12 stk.

Tabel 41 Skønnede mængder af affald

Der opbevares ikke sprøjtemidler på ejendommen, da sprøjtning varetages af maskinstation. Der findes heller ikke spildolie, oliefiltre m.m fra maskiner, da al markdrift sker af maskinstation.

Plast og papir sorteres og afhentes hhv. af Henning Sejer og af den kommunale dagrenovation.

Der benyttes ikke mere foder end der er behov for og husdyrgødning anvendes til gødskning af marker, andet uundgåeligt affald sorteres med henblik på genanvendelse og kun restfraktioner ender i container med brændbart affald.

Generelt sorteres, opbevaring og bortskaffelse affald miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Aabenraa Kommunes affaldsregulativer.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget sorterer, opbevarer og bortskaffer affald miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Aabenraa Kommunes affaldsregulativer. Det vurderes endvidere, at der ikke vil opstå gener i forbindelse med bortskaffelse af affald.

3.9.3 Olie- og kemikalier

Der opbevares ikke plantebeskyttelsesmidler på ejendommen, da der ikke sprøjtes fra denne ejendom.

Sprøjtning varetages af maskinstation, der anvender eget udstyr. Der vaskes ikke sprøjteudstyr på ejendommen, og der opbevares ikke pesticider til markbrug på ejendommen. Der opbevares en mindre mængde Roundup til brug omkring anlægget, dette opbevares aflåst på kontoret. Der opbevares en rygsprøjte i laden.

På ejendommen er der jævnfør BBR registreret tre olietanke. Dieseltanken på 2500l er fra 2011, og er placeret indendørs på fast bund i lade. Der er en opkant ved ladeporten, så olie ikke kan sive ud. Et eventuelt spild eller udslip fra dieseltanken vil hurtigt kunne opspores, da tanken står på fast bund og hævet over jorden.

Der er desuden en 1200 liters tank med fyringsolie til stuehuset.

Vurdering

Med den beskrevne opbevaring af olie og kemikalier på husdyrbruget vurderes det, at der ikke er risiko for, at der under normale forhold kan ske udslip af sådanne stoffer. Husdyrbruget har en beredskabsplan, hvor der er instrukser for, hvordan uheld med olie og kemikalier skal håndteres.

3.9.4 Råvarer

De primære råvarer på husdyrbruget er vand og foder til dyrene, samt diesel til maskiner. Vand og el beskrives i særskilte afsnit 2.8.4 og 2.8.5 herunder.

Der fordres på husdyrbruget med hjemmedyrket græs og majs ensilage, suppleret med indkøbt kraftfoder. Foderforbruget er tilpasset den enkelte dyretype, hvorfor der kun benyttes den mængde der er behov for, og foderspild derfor er minimalt. Foderplanen afstemmes med en mineralblanding for at tilgodese kreaturernes behov for næringsstoffer.

Fodersammensætningen afstemmes i forhold til dyrenes biologiske behov (kalv, kvie, malkende ko, goldko og slagteko)). For at opnå så præcis en næringsstofsammensætning som muligt, udtages der analyser af grovfoderet, som ligger til grund for sammensætning af det indkøbte foder. Optimeringen af foderplanen sker bl.a. på protein, så overforsyning såvel som underforsyning undgås. Overforsyning med protein medfører en belastning på miljøet, men det overbelaster også koen.

Mælkeproducenter er interesseret i, at ovenstående er i orden, da ubalance i foderets sammensætning betyder forringelse af foderudnyttelsen og dermed forringelse af det økonomiske udbytte.

Ensilage opbevares på ensilagepladser samt evt. i markstak, og indkøbt foder opbevares i planlager i foderladen.

Vandforbruget er beskrevet i punkt 3.9.6.

Vurdering

Der er ikke længere mulighed for at anvende fodringsteknikker som virkemiddel til at reducere ammoniakemissionen, idet fodringsteknikkerne ikke længere fremgår af Miljøstyrelsens Teknologiliste. I de nye godkendelser til en bestemt størrelse produktionsareal, er der således ikke på nuværende tidspunkt en målbar effekt af fodringstiltag. Der bør derfor ikke stilles vilkår om dokumentation af foderplaner og lignende.

Husdyrbruget vil dog også fremadrettet udarbejde og følge foderplaner, og optimere på foderforbruget.

3.9.5 Energiforbrug

På ejendommen anvendes der primært el til malkning, nedkøling af mælk, opvarmning af vand til vask, gyllepumpning, belysning og øvrige elektriske anlæg samt forbrug i stuehuset. Ansøger har altid fokus på at optimere energiforbruget. Staldene har naturlig ventilation, hvorfor der ikke anvendes el til ventilationsanlæg. Der er installeret LED-lys i kostalden. Der er ingen korntørringsanlæg på ejendommen, der anvender el. Der genvindes varme fra mælken, hvilket giver en besparelse både i el til nedkøling af mælken og i el til opvarmning af vand til vask.

Forbruget i nudrift er sat til 250.000 kWh / år jf. miljøgodkendelse fra 2014. Forbruget i 2022 har ligget på 202.989 kWh. Elforbruget varierer fra år til år, da der i varierende omfang bruges el til vanding.

Dieselforbruget er lidt forøget. Der er i 2022 forbrugt 15.334 liter. Udgiften til brændstof er i sig selv en motivation til at undgå unødig transport.

Vurdering

Forbrug af energi kan påvirke klimaet negativt, men man kan ikke drive et moderne husdyrbrug uden at benytte energi.

Det forventes ikke, at overdækning af kalveplads vil medføre et øget energiforbrug, da der hovedsageligt skal bruges el til lidt belysning ved kalvene. Der installeres lav-energi belysning, og en stor del af dagen vil det naturlige dagslys være tilstrækkeligt.

Med genvinding af varme fra mælkekøling, frekvensstyrede vakuumpumper i forbindelse med malkeanlægget og delvis LED-belysning vurderes det, at der samlet set anvendes BAT i forhold til energi.

3.9.6 Vandressourcen og vandforbrug

Ejendommen forsynes med vand fra Bolderslev Vandværk. Vand benyttes primært til drikkevand til dyr, vask af malkeanlæg, samt forbrug i boligen. Derudover er der markvanding på ejendommen.

Type	Forbrug før	Forbrug efter
Drikkevand, vaskevand,	ca. 9.400 m3	ca. 9.400 m3
Stuehus	ca. 170 m³	ca. 170 m³
I alt	ca. 9.570 m3	ca. 9 570 m3

Tabel 52:Vandforbrug før og efter.

Bedriftens drikkevandsinstallationer efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Der er vandtrug med stor overflade til køerne i de store staldafsnit i kostalden.

Der føres ikke løbende journal over vandforbruget, men forbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet. Vandmåleren tjekkes årligt. Det er ikke udarbejdet planer for vedligehold og reparationer, men ved jævnlig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager i forbindelse med drikkevandssystemet med efterfølgende igangsætning af reparation.

Vurdering af vand

Det vurderes samlet, at husdyrbruget med de beskrevne foranstaltninger minimerer vandforbruget mest muligt, samt at risikoen for udsivning til det omgivende miljø er meget begrænset.

Ansøger har selv en væsentlig interesse i at undgå unødigt vandforbrug, da der afregnes med vandværket efter forbrug, men også fordi al vand forbrugt i stalden opsamles og skal køres ud sammen med gyllen.

Herudover benyttes vand til markvanding. Husdyrbrugets forbrug til markvanding reguleres af ejendommens indvindingstilladelser, og beskrives derfor ikke nærmere i denne miljøkonsekvensrapport. Da de fleste af husdyrbrugets arealer er sandjorde, er det dog en forudsætning for en effektiv foderproduktion, at afgrøderne kan vandes i tørre perioder.

Af vandbesparende foranstaltninger er der drikkekar til køerne, og der benyttes højtryksrenser til vask af maskiner og kalvehytter.

Det er ikke udarbejdet planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager i forbindelse med drikkevandssystemet med efterfølgende igangsætning af reparation.

I følge normtal fra Håndbog til driftsplanlægning 2015 fra SEGES er det forventelige vandforbrug ca. 33 m³ pr. årsko og ca. 5,7 m³ pr. opdræt. Med den forventede fremtidige produktion på 325 årskøer og 325 opdræt (0-13/14 mdr.), giver det et vandforbrug på ca. 12.600 m³.

Vurdering

Det vurderes, at der er fokus på at holde vandforbruget så lavt som muligt. Forbruget af byvand afregnes med vandværket, og mængden kendes relativt præcist. Det tilstræbes at spare på vandet for at undgå unødigt vand i gyllen, som skal opbevares og bringes ud. Der anvendes højtryksrenser med koldt vand til rengøring af maskiner mv. hvilket er vandbesparende.

3.9.7 Spildevand og restvand

Afløbsforholdene på husdyrbruget fremgår af afløbsplanen i bilag 4.

Der sker kun mindre ændringer af afløbssystemet i forbindelse med det ansøgte. Tagvand fra det nye halvtag til kalve afledes til nedsivning i faskine. Regnvand, der lander på arealet mellem kalvepladsen og laden opsamles og ledes til gyllebeholder som hidtil, sammen med evt. afløb fra kalvehytterne. Dermed vil mængden af pladsvand, der skal opsamles, være mindre, fordi der ikke længere lander så meget regn på kalvepladsen. Så rent miljømæssigt er det en bedre løsning, at have kalvene under tag.

Der er tre ensilagesiloer under tag i foderladen. Ved at opbevare ensilagen under tag undgås store mængder pladsvand med indhold af ensilagevand, der skal opbevares og udbringes. Der er afløb fra siloerne i laden til gyllebeholder.

Under dybstrøelsesboksen i foderladen er der en pumpesump, hvor evt. afløb fra dybstrøelsesarealet kan opsamles og pumpes til gyllebeholder. Der er dog aldrig vand/ ajle i pumpesumpen.

Foran foderladen er der et lille befæstet areal, hvorfra der er afløb til gyllebeholder. Også fra ensilagepladsen ved siden af foderladen opsamles vandet, og det pumpes til gyllebeholder.

Fra ensilagepladsen mod nord opsamles ensilagevand, og det kan enten udsprinkles, når forholdene tillader det, eller ledes i gyllebeholderen.

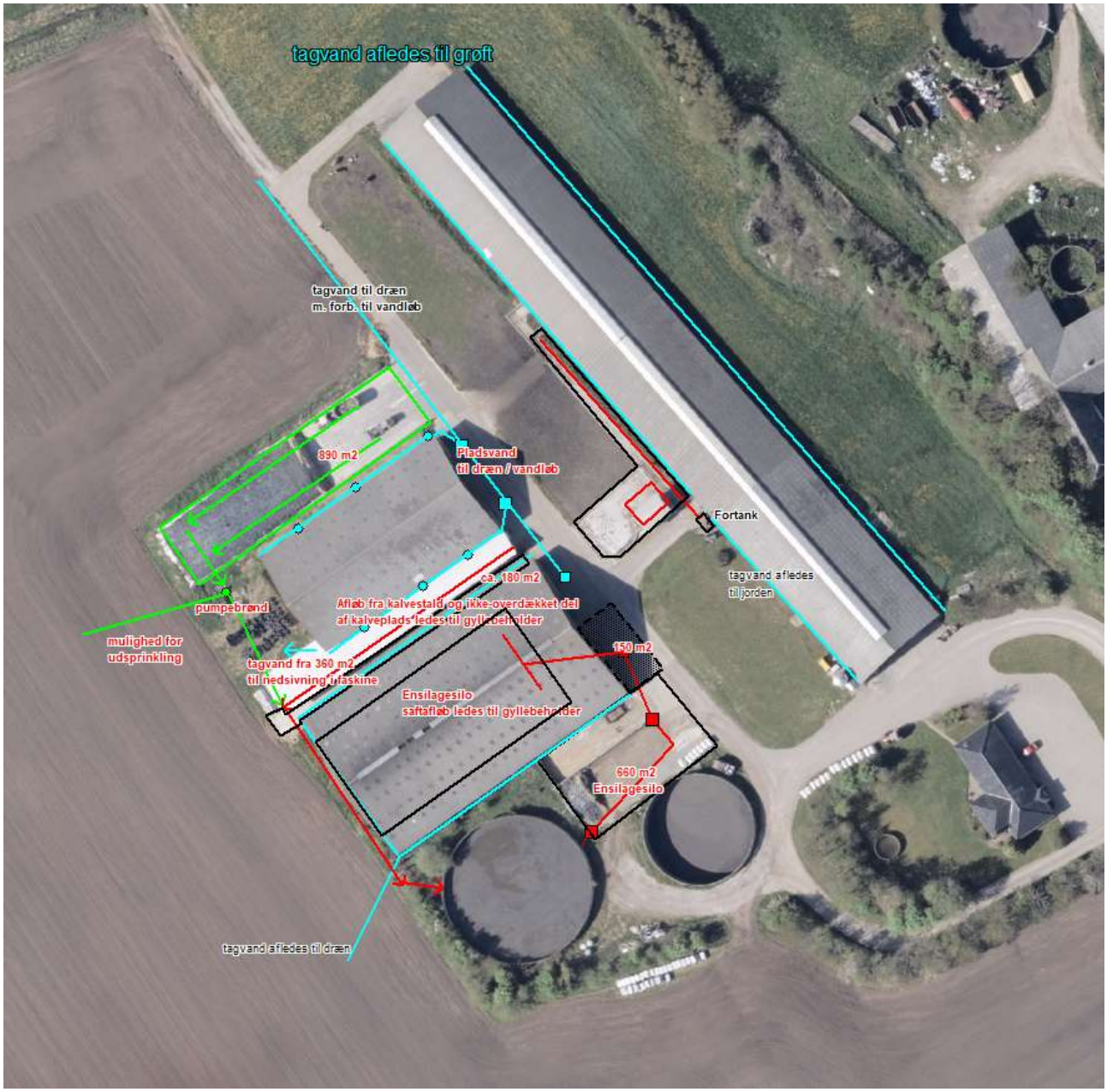

Figur 11: Afløbsplan lader, pladser og kalvestald

Vurdering

De befæstede arealer er opdelt efter funktion og holdes rene, så vand der afledes til dræn kan betragtes som uforurenet.

3.10 Klima

Mælkeproduktionen bidrager til udledning af klimagasser som metan, lattergas og CO_2. Det er især dyrenes omsætning af foder, der bidrager til metanudskillelsen, og staldgødningen, der bidrager til lattergas- og metan udskillelsen, mens CO_2-udskillelsen stammer fra strøm- og dieselforbruget.

Husdyrbruget leverer mælk til Arla Foods og bliver derfor tilskyndet til at arbejde på at reducere husdyrbrugets CO_2- aftryk. Det er Arlas Foods overordnede mål at reducere CO_2-udledningen med 30 procent inden 2030 og blive CO_2 neutral i 2050. Arla har lavet en ordning, så landmænd kan indrapportere data via Arlas

klimatjekværktøj. De områder, der måles med klimatjekket er antal dyr, fodersammensætning, produktion af afgrøder, anvendelse af gødning, håndtering af husdyrgødning, anlæg på gårdens område, forbrug af elektricitet, brændstof og vedvarende energi.

Med den nuværende udvikling falder CO_2-udledningen i gennemsnit med ca. 1 % om året for malkekvægsbesætninger. Det er Arla Foods mål, at andelshaverne skal øge reduktionen til ca. 3 % om året.

Produktionen på Smedagervej 39 har også gennemgået et Arla klimatjek. Der afsættes gylle til bioforgasning, hvilket producerer methan, som erstatter fossil naturgas i gasnettet, og der arbejdes med at reducere ressource- og energiforbruget i alle dele af produktionen.

I forhold til klimaændringer er det især et ændret nedbørsmønster, der kan tænkes at påvirke husdyrbruget, da husdyrbruget ligger langt fra havet, og derfor ikke vil være direkte påvirket af f.eks. havspejlsstigninger. Der ses en tendens til øget nedbør i det centrale Sønderjylland over de sidste ca. 10 år, og det vil betyde en lidt øget mængde regnvand i gyllebeholderne.

Husdyrbruget leverer allerede i dag gylle og dybstrøelse til biogas. Udledningen af klimagasserne metan og kuldioxid fra gyllen reduceres, samtidig med at den metan, der udvindes i biogasanlægget, kan erstatte fossile brændsler som naturgas til opvarmning og diesel til transport. Herved er husdyrbruget med til at nedbringe den samlede klimabelastning.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget gennem afsætning af gødning til biogas, deltagelse i Arlas Klimatjek og gennem løbende energibesparende forbedringer, gør hvad der er muligt for at nedsætte husdyrbrugets klimapåvirkninger.

Nedenfor fremgår husdyrbrugets sårbarhed i forhold til nedbør, oversvømmelse fra vandløb samt stigende grundvandsstand.

Nedbør

Figur 21 nedenfor viser, hvor der typisk vil stå vand, ved en timenedbør på 28 mm, svarende til en 10 års hændelse i Aabenraa Kommune.

Der har ikke tidligere været problemer med oversvømmelser i staldene, ligesom der ikke tidligere har været risiko for forurening som følge af nedbør. Kapaciteten i husdyrbrugets gyllebeholdere kontrolleres jævnligt, og vurderes forud for varslinger af megen nedbør, netop for at undgå overløb.

Figur 12: Områder der kan blive påvirket af nedbør. Kilde: kamp.miljoeportal.dk

Grundvand

Af figur 17 fremgår det, at der er 1-2 m til grundvandet under ejendommens bygninger. Det vil sige, at der ikke er problemer med højtstående grundvand. Der forventes ikke problemer med højtstående grundvand i fremtiden.

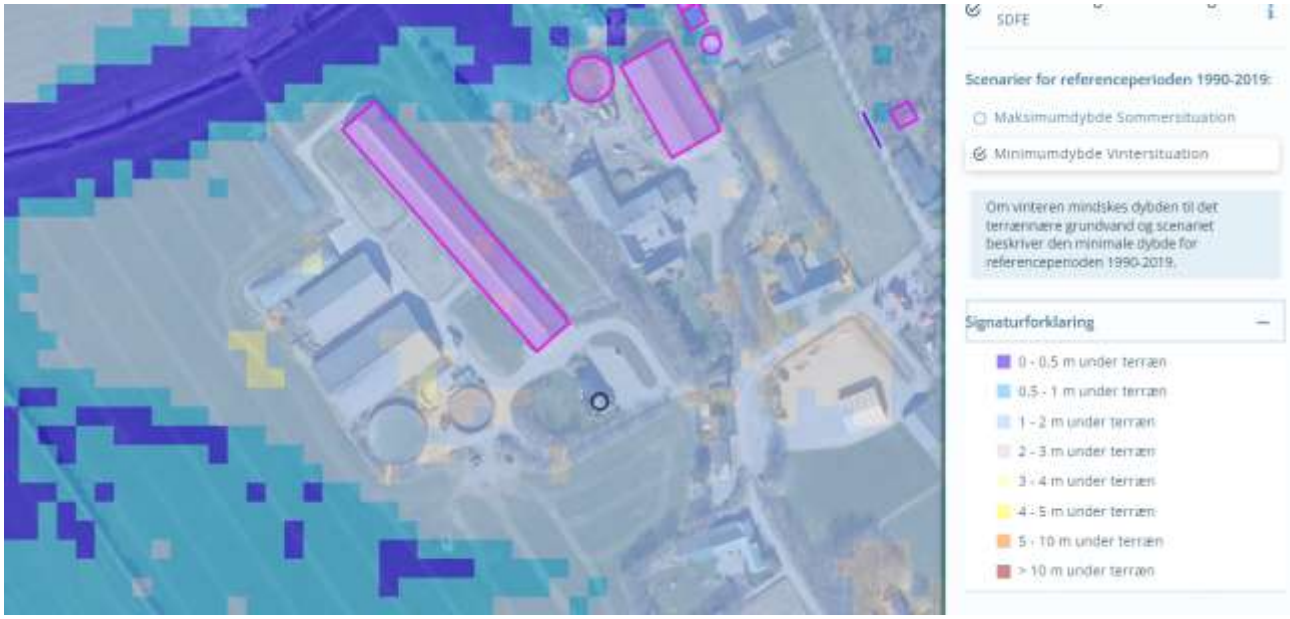

Figur 13: Områder, der er sårbare for stigende grundvandsstand. Kilde: kamp.miljoeportal.dk

Vandløb og hav

Husdyrbruget ligger ikke i et område, der påvirkes af oversvømmelser fra vandløb eller havandsstigning. Selv ved en 100 års hændelse er der ikke tegn til, at oversvømmelse fra vandløbet mod nord vil give anledning til oversvømmelse af bygningerne.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget gennem løbende forbedringer, gør hvad der er muligt for at nedsætte husdyrbrugets klimapåvirkninger. Husdyrbruget leverer størsteparten af husdyrgødningen til biogasanlæg, så det bidrager til udvinding af fornybar energi.

Det vurderes at husdyrbruget er indrettet og driftes, så ændrede nedbørsforhold, vandstandsstigninger fra vandløb og grundvandsstigning kan håndteres på husdyrbruget. Dels pga. af afløbsforholdene, placeringen på høj sandjord, samt at stalde og gødningsopbevaringsanlæg er udført i bestandige materialer. Ved at overdække kalvepladsen bliver ejendommen mindre følsom i forhold til store mængder pladsvand, der skal opsamles.

3.11 Forslag til egenkontrol

Der gennemføres en omfattede egenkontrol af mange forhold på ejendommen – sprøjtejournal, regnskab med afsat husdyrgødning, regnskab med anvendt gødning, afsætning af dyr, medicinhåndtering, beholderkontrol, klimatjek og meget andet. Der vurderes ikke at være behov for yderligere egenkontrol-tiltag som følge af vilkår i miljøgodkendelsen, da der ikke er installeret ekstra miljøteknologier såsom luftrensning, gylleforsuring eller gyllekøling.

3.12 BAT-Ammoniakemission

BAT-niveauet for husdyrbruget beregnes i Husdyrgodkendelse.dk og fremgår af Tabel 14.

Samlet BAT beregning

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH_3-N /år)	3110	474	3584
Faktisk emission (kg NH_3-N /år)	3110	474	3584
Forskel (kg NH_3-N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 13: BAT-beregning vedr. ammoniak fra husdyrbruget.

Forudsætningen for BAT-beregning er, at der allerede foreligger en miljøgodkendelse efter Husdyrloven på de eksisterende staldafsnit, der ikke ændres. Det vil sige den eksisterende kostald, hvor der er sengestald med spalter, samt et areal med dybstrøelse, foruden de to bygninger, hvor der er indrettet arealer med dybstrøelse. Disse bygninger opfylder således alle BAT. Det eneste nye produktionsareal er det udvidede område til kalvehytter, som er overdækket som en stald. Arealer med dybstrøelse til køer og kalve er altid BAT.

Vurdering

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at BAT-niveauet for ammoniak overholdes.

3.13 Risiko for ulykker og katastrofer

Husdyrbrugets daglige tiltag for at begrænse forurening og gener er beskrevet under punkterne 3.4-3.10. Forholdsregler i forbindelse med uheld med olie, kemikalier, gylle og brand er beskrevet i husdyrbrugets beredskabsplan. Beredskabsplanen opbevares i staldkontoret og opdateres løbende, når der er behov.

Den største risiko for forurening fra husdyrbruget vurderes at være opbevaring og håndtering af gylle.

Alle stalde og opbevaringsanlæg er udført i tætte og stabile materialer. Eftersom gyllen afhentes fra fortanken til biogasanlæg er der ikke risiko for overløb i forbindelse med udpumpning fra stald til lager. Ifyldning af tank fra biogaslastbil sker altid under opsyn. Gylleudslip vil også kunne ske ved brud på gyllebeholder ved påkørsel eller lignende. Gyllebeholderne er desuden omfattet af 10 års beholderkontrollen og bliver kontrolleret løbende.

Ejendommen har installeret et nødstrømsanlæg, da der er behov for stabil forsyning med strøm til malkerobotterne. Nødstrømsanlægget startes manuelt, i tilfælde af strømafbrydelse.

Husdyrbruget ligger ikke i nærheden af større industrielle anlæg, der risikerer at medføre alvorlige konsekvenser i tilfælde af ulykker eller katastrofer. Området som husdyrbruget er beliggende i, er desuden heller ikke udsat i forhold til naturkatastrofer såsom jordskælv eller jordskred, der kan føre til, at der sker skade på bygninger og anlæg.

Husdyrbruget er endvidere ikke beliggende i risikoområde i forhold til oversvømmelser i forbindelse med vandstigninger fra grundvand, vandløb eller hav.

Ud fra et højdekurvekort ses det, at arealet omkring ejendommen, herunder gyllebeholderne, er så fladt, at selv hvis en gylletank skulle kollapse, så vil gyllen fordele sig på de omkringliggende arealer, især området lige vest for gyllebeholderen, men ikke strømme af til vandløb, da terrænet stiger svagt mod nord mod vandløbet. Ved et evt. udslip af gylle vil ansøger hurtigst muligt kontakte miljømyndighederne (ved større udslip ringes 1-1-2), og dernæst kontakte maskinstationen for hjælp til at fjerne gyllen.

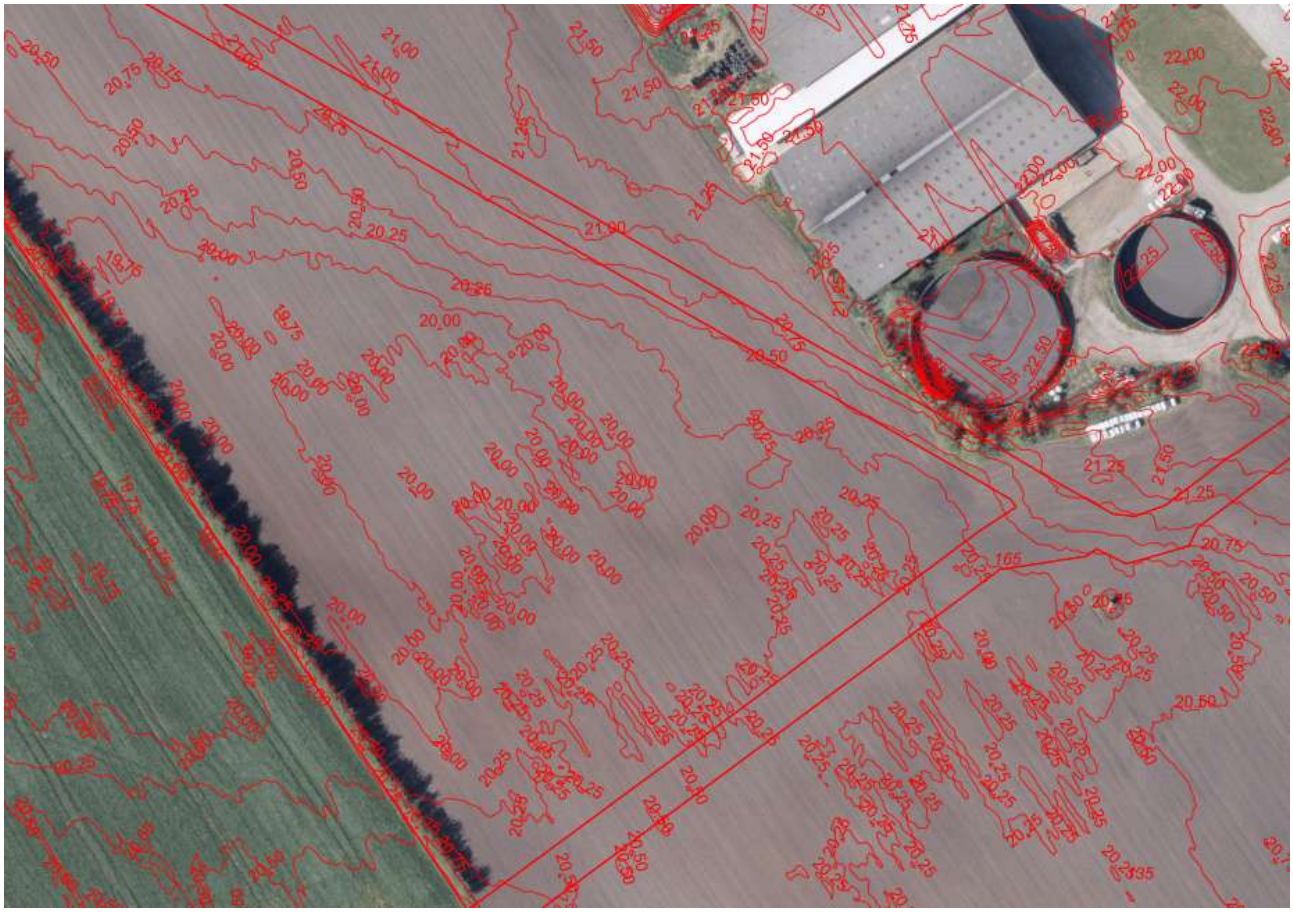

Fig. 14: Areal vest / syd for gyllebeholder, hvor gylle vil samle sig i tilfælde af gylleudslip

I beredskabsplanen er der en nærmere instruks for, hvad der skal ske i tilfælde med bl.a. uheld med gylleudslip, olie eller kemikalier.

Vurdering

Skulle der ske udslip af gylle skal der være fokus på, at der ikke sker forurening af vandløb. Det er derfor vigtigt, at beredskabsplanen holdes opdateret, og at der er materialer til rådighed til at foretage afpropning af afløb, etablere opdæmning med, herunder graveredskaber, der kan doze jord op som barriere, så gyllen ikke kan spredes over et større område eller løbe til dræn. Det vurderes, at sandsynligheden for gylleudslip er lille, og afstanden til vandløbene gør i sig selv, at risikoen for forurening er minimal.

På grund af husdyrbrugets beliggenhed vurderes det, at der ikke er fare for menneskers sundhed eller kulturarv eller andet pga. ulykker eller katastrofer på husdyrbruget eller forbundet med husdyrbrugets drift

3.14 Overvågning

Der forslås ingen særskilte overvågningsordninger.

Vurdering

Da der som beskrevet i de foregående punkter i miljøkonsekvensrapporten ikke vurderes at kunne forekomme væsentlige skadelige virkninger på det omkringliggende miljø, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet, vurderes der ikke behov for at opstille en egentlig overvågningsordning.

Aabenraa Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag samt opsætte vilkår for indgreb, såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

3.15 Andet om befolkningen og menneskers sundhed

Risikoen ved MRSA, antibiotikaresistens eller smitsomme husdyrsygdomme håndteres af generelle veterinærregler i Fødevarestyrelsens regi.

Vurdering

Det vurderes, at der ikke er nogen særlige forhold på husdyrbruget eller beliggenheden i forhold til naboer, der gør, at der i forbindelse med miljøgodkendelsen skal stilles særlige vilkår i forhold til menneskers sundhed.

Det vurderes endvidere, at husdyrbruget med dets beliggenhed i forhold til omgivelserne, ikke kan påvirke befolkningen og menneskers sundhed, heller ikke i forhold til samspil med de øvrige faktorer jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4 stk. 8 (se punkt 3). Potentielt kunne befolkningen og menneskers sundhed blive påvirket af næringsstoffer eller kemikalier, der siver ned i grundvandet og forurener dette. Med husdyrbrugets indretning og drift vurderes det, at der er meget begrænset risiko for, at dette kan ske.

3.16 Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger

Ansøger driver ikke andre husdyrbrug. Der er 1 andet husdyrbrug i nærheden, Smedagervej 41, hvor der har været en malkekvægsbesætning, men lige nu ikke er nogen dyr. I princippet er der kumulation mht. lugt i forhold til nabo på Smedagervej 43, men det gør ingen forskel, da beskyttelsesniveauerne er overholdt. Afstanden til særligt beskyttede naturarealer under Husdyrlovens kategori 1 er også så stor, at der ikke er nogen målelig påvirkning fra husdyrbruget, og derved heller ikke kumulative påvirkninger.

Der kan i perioder opleves en form for sæsonvis kumulation i forhold til markarbejde, når der køres gylle ud eller høstes på flere husdyrbrug i omegnen. Det er typisk for landområderne, som er landbrugets ”erhvervszone”, og er ikke specifikt knyttet til det ansøgte anlæg.

Husdyrbruget på Smedagervej 39 ligger ca. 12 km fra grænsen til Tyskland. Afstanden er så stor, at der ikke er nogen grænseoverskridende virkninger.

Vurdering

Det vurderes, at der hverken vil være kumulative eller grænseoverskridende virkninger af husdyrbruget på grund af både afstand til naboer, natur og andre husdyrbrug.

Det vurderes, at der ikke er andre eksisterende eller godkendte projekter i området, som husdyrbruget vil kunne kumulere med, som fx biogasanlæg eller godkendte men endnu ikke udvidede eller etablerede nye husdyrbrug eller lignende.

3.17 Alternative løsninger og 0-alternativet

Overdækning og udvidelse af kalvepladsen er en lille ændring, der har udløst en ansøgning om miljøgodkendelse. De bygningsmæssige ændringer er et udtryk for, at der sker løbende tilpasning og overvejelse af alternative løsninger, som giver den bedst mulige logistik og sikrer gode forhold for dyrene og gode arbejdsforhold, og miljømæssigt forsvarlige løsninger. Der har tidligere været andre løsninger til opstaldning af kalvene, i flytbare hytter, hytter på græs, samt kalveplads uden tag, og disse alternativer har vist sig at være mere besværlige at håndtere i det daglige. Derfor er det valgt at opføre et tag over kalvepladsen, så den fungerer som en bygning.

Vurdering

Det vurderes, at de realistiske alternativer til det ansøgte er blevet afprøvet, og at det ansøgte er den bedste løsning til kalve på den pågældende ejendom på nuværende tidspunkt.

3.18 Erhvervsmæssig nødvendighed

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen så skal kommunen ved opførelse af ny bebyggelse vurdere, om byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom. Smedagervej 39 er noteret med landbrugspligt.

Miljøstyrelsen skriver i vejledningen, at det er deres vurdering, at byggeri til brug for husdyrbrug i langt de fleste tilfælde vil være erhvervsmæssigt nødvendigt, bl.a. fordi landmanden som udgangspunkt ikke har interesse i at opføre byggeri, der ikke er nødvendigt for driften af husdyrbruget, men at det er et krav, at der foretages en konkret vurdering af den erhvervsmæssige nødvendighed. I vejledningen står desuden:

"*Langt de fleste husdyrbrug vil desuden ligge på landbrugsejendomme. Det vil i sådanne tilfælde sjældent være nødvendigt, at det fremgår eksplicit af afgørelsen, at der er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri. De tilfælde, hvor kommunens vurdering vil kunne have selvstændig betydning, vil formentlig alene være, hvor der er tale om så omfattende byggeri, at det får industrilignende karakter, eller tilfælde hvor der er tale om byggeri til brug for små hobbybrug. Der kan dog også være andre husdyrbrug, i praksis navnlig minkfarme, på ejendomme uden landbrugspligt. Det forhold, at kommunen vurderer, at der ikke er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri for ejendommens drift som landbrugsejendom, betyder ikke i sig selv, at byggeriet ikke kan godkendes eller tillades. F.eks. vil der kunne være behov for at fastsætte yderligere vilkår til varetagelse af landskabshensyn, hvis der er tale om byggeri af industrilignende karakter.*"

Vurdering

Det er ansøgers vurdering, at det ansøgte er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens fortsatte drift, da der er brug for ordentlig plads til kalvene og ordentlige arbejdsforhold.

Ejendommen med den nye kalveplads vurderes ikke at have en specielt industrilignende karakter, og vurderes at være erhvervsmæssig nødvendig for husdyrbrugets fortsatte udvikling.

4. Oplysninger om konsulenten

Ansøgningen er udarbejdet af miljørådgiver cand. silv. / landskabsforvaltning Britt Bjerre Paulsen, Spiras, som har arbejdet med landbrugets miljøforhold siden 2001, først i det daværende Sønderjyllands Amt, og siden som miljørådgiver i landboforeningen Spiras.

5. Konklusion

Sammenfattende vurderes det, at den ansøgte udvidelse af husdyrbruget på Smedagervej 39 ikke vil medføre væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af det omgivende miljø. Aabenraa Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag samt opsætte vilkår for indgreb, såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

Det vurderes endvidere, at der ikke er samspil mellem emnerne 1) befolkningen og menneskers sundhed, 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter, 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima og 4) materielle goder, kulturarv og landskabet, der kan medføre væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af omgivelserne.

6. Referenceliste

1. Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. LBK nr 520 af 01/05/2019

2. Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr 1261 af 26/04/2023

3. https://kort.plandata.dk/spatialmap

4. Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 240 af 04/10/2022

5. http://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2018/Opdatering_empirisk_baserede_taale-graenser.pdf

6. Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf

7. AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 https://www.dmu.dk/Pub/rSR50.pdf

8. https://kort.toender.dk/spatialmap

7. Bilag

Bilag 1: Situationsplan

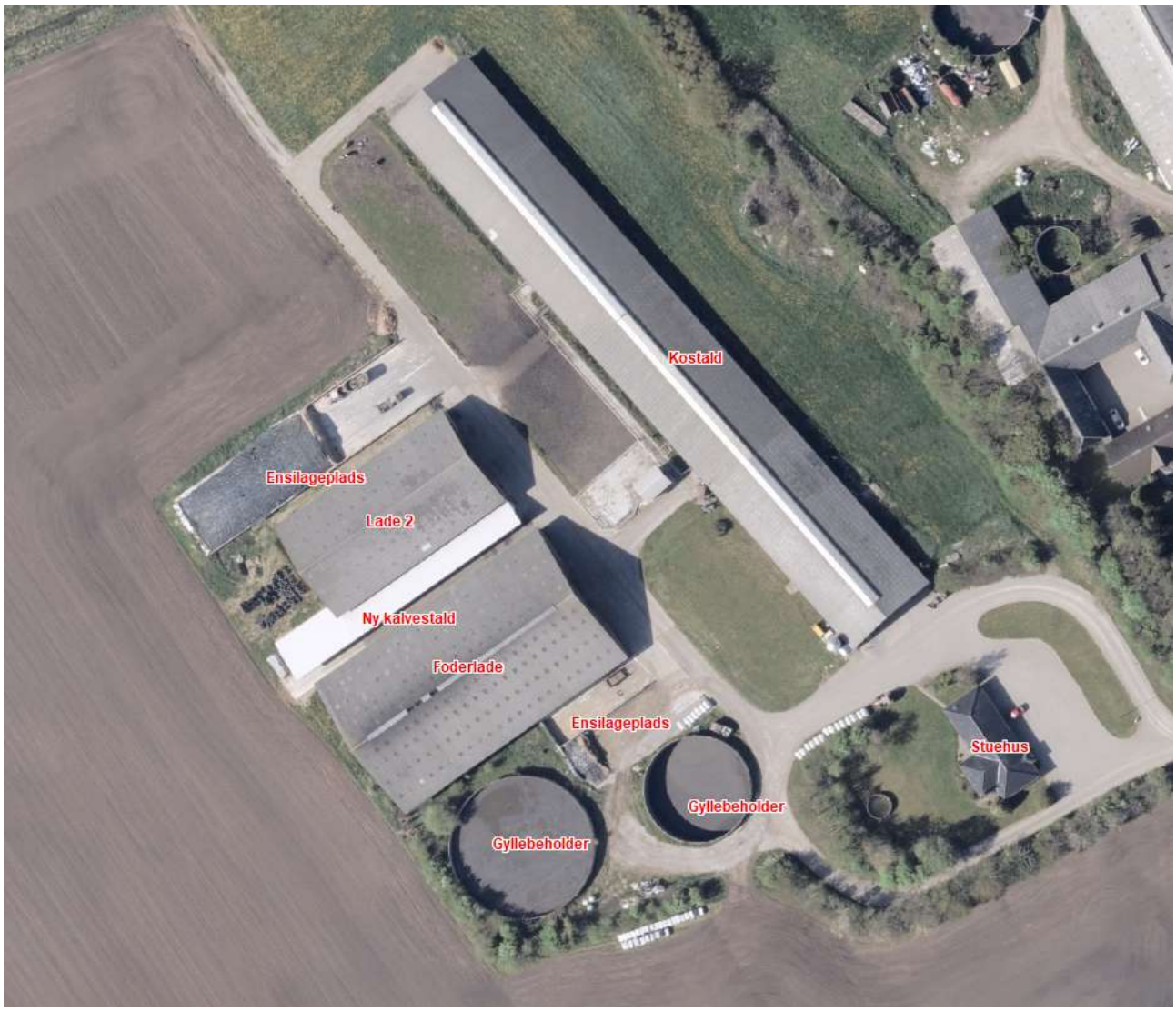

Bilag 2: Produktionsarealer

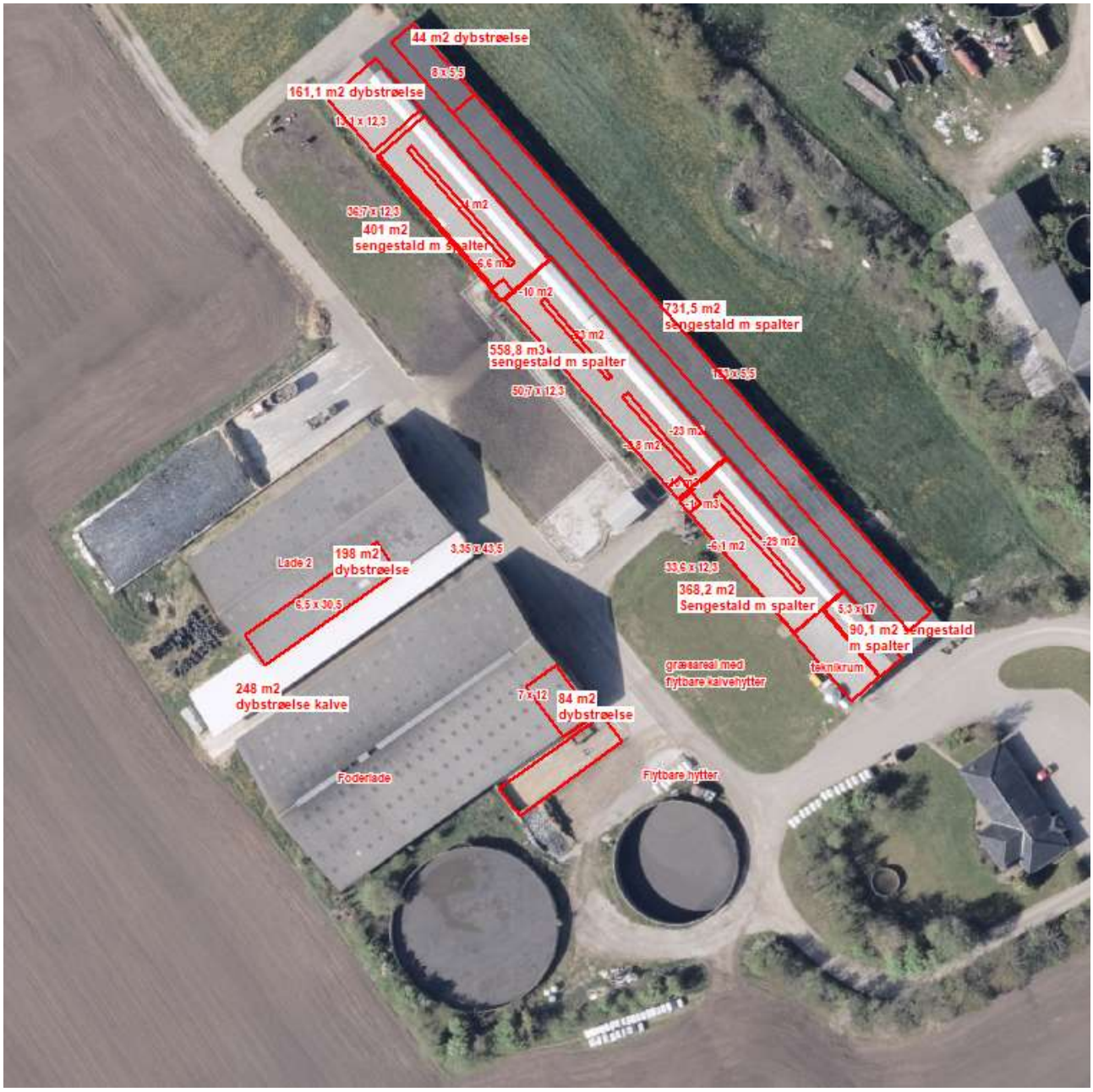

Bilag 3: Afløbsplan

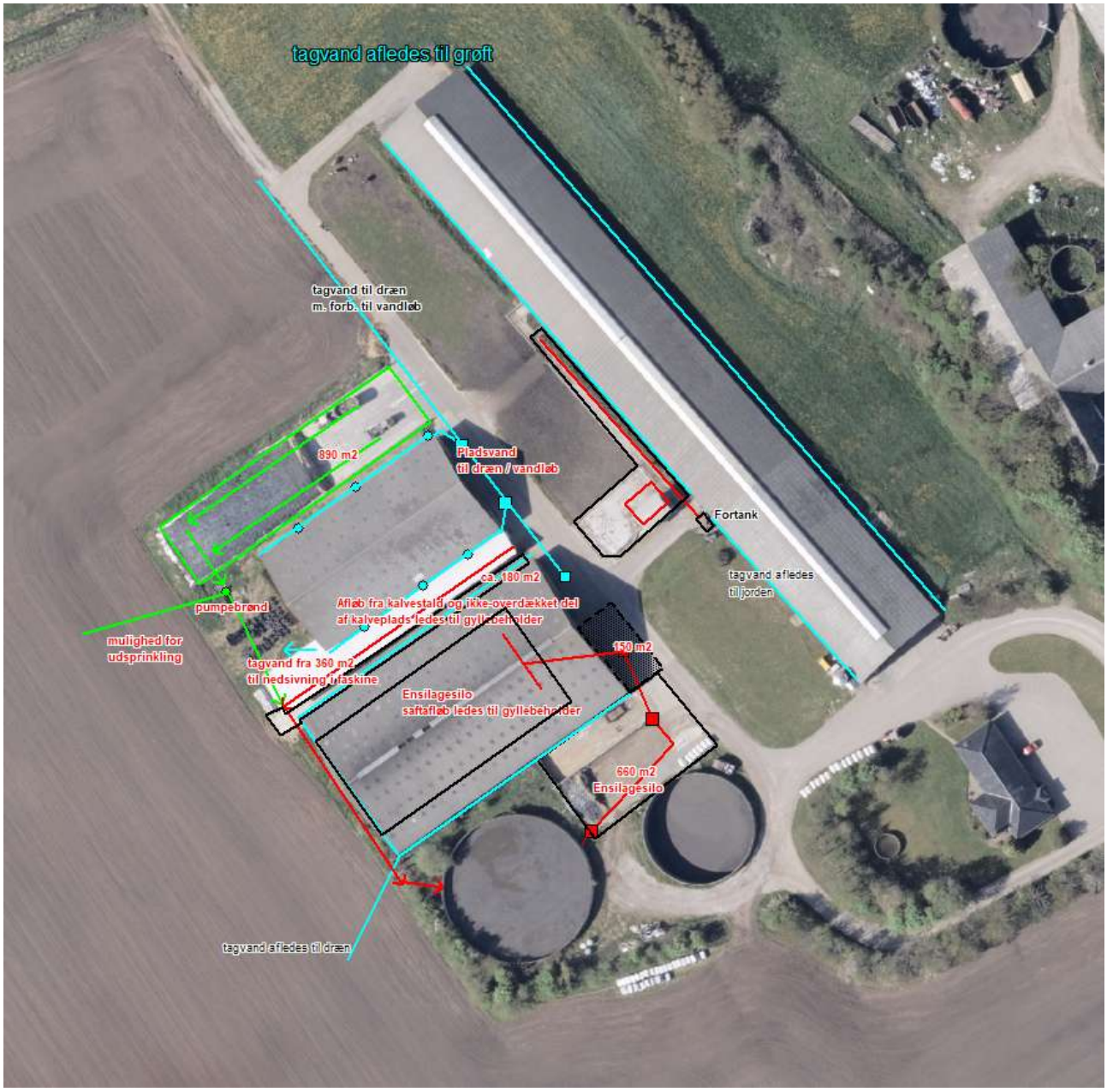

Bilag 4: Teknik og beredskab

